



**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**KARABÜK BELEDİYESİ**

**2016 YILI**

**SAYIŞTAY DENETİM RAPORU**

Eylül 2017



## İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ .....	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU .....	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ .....	11
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER .....	12
8.	EKLER.....	92

## TABLolar DİZİNİ

<b>Tablo 1: 2016 Yılı Gelir Bütçesi</b> .....	1
<b>Tablo 2: 2016 Yılı Gider Bütçesi</b> .....	2
<b>Tablo 3: Eylemler ve Buna İlişkin Yapılanlar Tablosu</b> .....	22
<b>Tablo 4: Tahsil Edilmeyen Vekâlet Ücretlerine Ait Tablo</b> .....	33
<b>Tablo 5: Geçmişe Dönük Kayıtlar</b> .....	43
<b>Tablo 6: Mevcut ve Olması Gereken Araçlar</b> .....	48
<b>Tablo 7: Mevcut Sözleşmelerde Yer Alan Hükümler</b> .....	51
<b>Tablo 8: Belediye Meclisi Ücret Tarifesi</b> .....	53
<b>Tablo 9: Meclis Tarifesine Uygun Olmayan Eksik Tahsilatlar</b> .....	54
<b>Tablo 10: Hizmetin Karşılığı Olan Ücretin Alınmadığı Kurumlar</b> .....	54
<b>Tablo 11: Yapılan Harcamalar</b> .....	58
<b>Tablo 12: Su Sayacı Bulunmayan Yerlere Ait Tablo</b> .....	66
<b>Tablo 13: Asil-Vekil Kadroları Tablosu</b> .....	72
<b>Tablo 14: Yapım İşlerinde İş Artışı Nedeniyle Süre Uzatımı Verilenlere Ait Tablo</b> .....	89

## 1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Karabük Belediyesi belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir. Kurumun görev ve sorumlulukları esas olarak 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7 nci maddesinde sayılmış olup bu Kanun'da hüküm bulunmayan hallerde 5393 sayılı Belediye Kanunu'na tabidir.

Belediye bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12 nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmakta olup mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 27.05.2016 tarih 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Kurumun 2016 yılı gider ve gelir bütçeleri ile gerçekleşen tutarları aşağıda gösterilmiştir.

**Tablo 1: 2016 Yılı Gelir Bütçesi**

Eko.Sın	Hesap Adı	Tahakkuk Tutarı	Gerçekleşme	Gerçekleşme oranı (%)
E1				
800.1	Vergi Gelirleri	17.301.077,04	14.196.160,14	
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.263.057,18	21.620.963,28	
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	-	-	
800.5	Diğer Gelirler	74.944.395,74	69.306.850,89	
800.6	Sermaye Gelirleri	75.734,68	75.734,68	
800.9	Red ve İadeler (-)	55.395,50	55.395,50	
Net Bütçe Geliri		116.639.660,14	105.255.104,49	

**Tablo 2: 2016 Yılı Gider Bütçesi**

Eko.Sın	Hesap Adı	Net Bütçe Ödeneği	Gerçekleşme	Gerçekleşme e oranı (%)
E1				
830.01	Personel Giderleri	16.062.570,00	17.510.035,14	
830.02	SGK Devlet Primi Giderleri	2.574.200,00	2.837.248,12	
830.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	44.178.903,00	43.544.515,35	
830.04	Faiz Giderleri	2.450.000,00	2.524.115,58	
830.05	Cari Transferler	2.650.327,00	2.752.092,58	
830.06	Sermaye Giderleri	78.945.000,00	65.124.826,66	
830.07	Sermaye Transferleri	-	-	
830.08	Borç Verme	-	-	
830.09	Yedek Ödenek	9.200.000,00	1.886.394,42	
Toplam		156.061.000,00	136.179.227,80	

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,

•Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

#### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.



## 5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

### **BULGU 1: İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Malzemelerin Tüketilmediği Halde Giderler Hesabı Kullanılarak Aynı Gün Giderleştirilmesi**

Karabük Belediyesinin muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemelerin, kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın hesabın alacak kısmına kayıt yapılmak suretiyle kayıtlardan çıkartıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı" başlıklı 115'inci maddesinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarından hangi hallerde çıkarılacağı belirtilmiştir. Genel itibariyle tüketilmek amacıyla ilgili birimlere gönderilen ya da kırılma bozulma vb. suretiyle tüketilemeyecek duruma gelen ya da hurdaya ayrılan ilk madde ve malzemeler kayıtlardan çıkarılmaktadır. Ancak ilgili maddede bahsedilen hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması veya bu hususlar gerçekleşmesine rağmen çıkış yapılmaması kurumun ambarında bulunan stoklar ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk olmasına neden olmaktadır. İdare tarafından alınan ilk madde ve malzemelerin kullanıldıkları halde muhasebe kayıtlarından çıkartılmaması veya idare ambarlarında bulunduğu halde kullanılmış gibi muhasebe kayıtlarından çıkartılması, söz konusu hesabın gerçek durumu yansıtmaması suretiyle mali tabloların yanıltıcı olmasına, dolayısıyla mali tablo kullanıcılarının yanlış bilgilendirilmesine neden olmaktadır.

2015 yılı Karabük Belediyesi Sayıştay Mali Denetim Raporunun denetim görüşünün dayanakları kısmında aynı durumun bulunduğu ifade edilmiş olmasına rağmen idarece bu konu üzerinde gerekli çalışmalar yapılmadığından 2016 yılında da aynı durumla karşılaşmıştır.

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemelerin tüketildiği zaman 630 Giderler hesabına kaydedilmesi gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Bilgisayar programımızdan kaynaklanan hatalı işlem düzeltilmesi için gereken çalışma yapılarak 150 ilk madde ve malzeme hesabında yer alan mal

ve malzemelerin tüketildiği zaman gider hesabına kaydedilmesi sağlanacaktır.

**Sonuç olarak** 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında yer alan mal ve malzemeler tüketildiği zaman 630 Giderler hesabına kaydedilmelidir.

## **BULGU 2: Gider Tahakkukları Hesabının Kullanılmaması**

381 ve 481 Gider Tahakkukları hesabının kullanılmaması nedeniyle belediyenin İller Bankasına ve diğer bankalara olan kredi faiz borcunun muhasebe kayıtlarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “381 Gider Tahakkukları Hesabı” başlıklı 290'ıncı maddesinde,

*“(1) Uzun veya kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde yer alan, iç ve dış malî borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan işlemiş faiz tutarı ile kuponlu tahvillerin gelecek aylarda ya da takip eden yılda kupon ödemesi yapılacak işlemiş faiz tutarı bu hesaba kaydedilir. Aralık ayına ait olarak tahakkuk ettirilen faiz gideri borçlarından takip eden faaliyet dönemi içinde ödenmesi gerekenler geçici mizandan önce bu hesaba kaydedilir.*

*(2) Dönem sonunda, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında yer alıp, ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan tutarlar bu hesaba aktarılır.”*

denilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “481 Gider tahakkukları hesabı” başlıklı 339'uncu maddesinde ise hesabın kullanım şekli anlatılmış ve bu hesapta yer alıp ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan borçların 381 Gider tahakkukları hesabına aktarılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

Yönetmelik hükümlerinden anlaşılacağı üzere idare bankalardan çekmiş olan kredilerin faiz tutarlarını vadesine göre ya 381 Gider tahakkukları ya da 481 Gider tahakkukları hesabına borç kaydetmeli ve bu tutarı da 630 Giderler Hesabı ile ilişkilendirmesi

gerekmektedir. Ayrıca faaliyet dönemi içerisinde ödediği giderleri ise 830 Bütçe gideri hesabını kullanarak devlet muhasebesi ilkelerini gerçekleştirmesi gerekmektedir.

2016 yılında İller Bankasına 25.669.674,16TL'si ana para 9.568.139,47TL'si ise faiz olmak üzere toplam 35.237.813,63 TL borcu bulunmakta ve aylık ödemeleri de ödeme planına göre yapılmaktadır. Aynı şekilde idarenin Türk Ekonomi Bankasına toplam 3.580.804,85TL borcu bulunmakta ve bu borcun 582.077,97TL'si faizdir. Dolayısıyla 2016 yılı hesaplarında faiz karşılığı olan toplam 10.150.217,40 TL'nin 381 Gider tahakkukları hesabında yer alması gerekir.

Karabük belediyesi muhasebe kayıtlarında kredi çekildiği anda 381 ve 481 gider tahakkukları hesabı kullanılmadığı için her aylık ödeme planlarında faiz tutarları 630 Giderler hesabı kullanılarak ödenmiştir. Ödenecek faiz tutarının ne olduğu ve bunun ne kadarının ödendiği muhasebe kayıtlarında görünmemektedir.

381 ve 481 hesapları kullanılarak muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** 381 ve 481 Gider Tahakkukları hesapları 2017 Mayıs ayı itibariyle kullanılmaya başlanmış, İller Bankası ve Türk Ekonomi Bankası kredilerinin faizleri işlenmiş, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun hale getirilmiştir.

Eki: 08.05.2017 tarih ve 4091,4092 nolu yevmiyeler

### **Sonuç olarak**

Kamu idaresi cevabında 2017 Mayıs ayı itibariyle kullanılmaya başlandığı belirtilmiş ise de bu durumun 2016 yılındaki mali tablolara etkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla 2016 yılı hesaplarında faiz karşılığı olan toplam 10.150.217,40 TL'nin 381 Gider tahakkukları hesabında yer almaması mali tabloları etkilemiştir.

### **BULGU 3: Yeniden Değerleme Farkları Hesabının Kullanılması**

Belediyelerde kullanılmaması gereken 522 Yeniden Değerleme Farkları hesabının Karabük Belediyesi muhasebe kayıtlarında yer aldığı görülmüştür.

27.05.2016 tarihinde 10/03/2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. 27.05.2016 tarihli 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yürürlük” başlıklı 512’nci maddesinde “*Bu Yönetmeliğin bütçenin hazırlanmasına ilişkin hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri ise 1/1/2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.*” denilmiştir. Yönetmeliğin bütçenin yayımlanması haricindeki diğer hükümleri 01.01.2016 tarihinden itibaren geçerlidir.

Adı geçen yeni yönetmelikle 522 Yeniden Değerleme Oranları hesabının uygulanmasına son verilmiştir. Geçerlilik hükmünü yitiren 10.03.20016 tarih 26104 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabı” başlıklı 315’inci maddesinde bu hesabın, maddi ve maddi olmayan duran varlıklardan yeniden değerlemeye tabi tutulanların yeniden değerlemesinde oluşan değer artış ve azalış farklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Yine yürürlükten kaldırılan 03.05.2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Yeniden Değerleme” başlıklı 28’inci maddesinde kapsama dahil kamu idarelerinin, bilançolarına dahil amortismanına tabi varlıkları ve bu varlıklar üzerinden ayrılmış olup bilançolarında gösterilen amortismanları, son üç yıllık fiyatlar genel düzeyindeki değişim toplamı Kurul tarafından belirlenen oranı geçerse, her hesap dönemi sonu itibarıyla Bakanlıkça belirlenecek esas ve usullere göre yeniden değerlemeye tabi tutacaklarından bahsedilmektedir.

Genel Yönetim Kapsamındaki kamu idareleri (genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, sosyal güvenlik kurumları, belediyeler, mahalli idare birlikleri ve bağlı idareler) mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun’una dayanılarak çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre muhasebeleştirdiğinden son üç yıllık fiyatlar genel düzeyindeki değişim toplamı Kurul tarafından belirlenen oranı geçmesi halinde 522 hesabını kullanmaları gerekirdi. Yürürlükten kaldırılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 28’inci maddesi yeniden değerlendirme uygulaması ile ilgilidir.

2014/7052 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği 2005/8844 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğini yürürlükten kaldırmıştır. Yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğiyle Yeniden değerlendirme hesabı kullanım olanağını yitirmiş ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde de 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabı diye bir hesap kodu yer almamaktadır.

Karabük Belediyesi Kurul ve Maliye Bakanlığı tarafından bu konuda düzenleme yapılmamasına rağmen geçmiş yıllarda her yıl yeniden değerlendirme oranını kullanarak 522 hesabına hatalı muhasebe kaydı yapmıştır. 522 hesabı ile ilgili kurul kararı olmadığı için kayıt yapılmaması gerekirdi. Kaldı ki 2014 yılında yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve 2016 yılında yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre de 522 hesabının kullanım olanağı kalmamıştır.

522 Yenide Değerleme Farkları Hesabına kaydedilen 59.739.358,26TL'nin kayıtlarda yer almaması sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** 522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabında yer alan 59.739.358,26 TL. 2013 yılı Bursa Osmangazi Belediyesinin teftişindeki Sayıştay Başkanlığının denetimi sonucu Maliye Bakanlığınca Genel Bütçeye dahil idareler için belirlenen usul ve esaslara göre 500 Net Değer/ Sermaye Hesabına aktarılmasına yönelik önerisi doğrultusunda düzeltme işlemi yapılarak kayıtlarda yer almaması sağlanacaktır.

Eki. 1 Adet Sayıştay Karar Fot.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, 2013 yılı Sayıştay bulgusu doğrultusunda 522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabının Maliye Bakanlığınca Genel Bütçeye dahil idareler için belirlenen usul ve esaslara göre 500 Net Değer/ Sermaye hesabına aktarılmasına yönelik düzeltme işleminin yapılacağını belirtmiştir.

Yürürlükten kaldırılan 30.12.2016 tarih 26392 sayılı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde Genel Bütçeli İdareler İçin 522 hesabının kullanılışı anlatılmaktadır. Yönetmeliğe göre 522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabı 500 Net Değer/Sermaye Hesabına aktarılmaktaydı. Ancak 2014/7052 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğiyle 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabının kullanım olanağını kalmamıştır. Bu yüzden Mahalli

İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde de 522-Yeniden Değerleme Farkları Hesabı diye bir hesap kodu yoktur. Ortada mevzuata göre hiç yapılmaması gereken bir kayıt yer almaktadır ve bu kaydın yine mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem tesis edilerek mizandan çıkarılması gerekir.

Dolayısıyla geçmiş yıllarda 522 hesabına yapılan kayıtlar ters çalıştırılarak bu hesabın kapatılması sağlanmalıdır.

#### **BULGU 4: Belediyece Tahsis Edilen Binaların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi**

Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine tahsis edilen hizmet binasının muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “25 Maddi Duran Varlıklar” başlıklı 187’nci maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında, kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların diğer kamu idarelerine tahsis edildiğinde tahsis eden kamu idaresi ve tahsis edilen kamu idaresinin söz konusu taşınmazı yardımcı hesaplar itibarıyla izlemesi gerektiğinden ve taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde ise taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılması gerektiğinden bahsetmektedir.

Aynı yönetmeliğin “252 Binalar hesabı” başlıklı 193’üncü maddesinde,

“a) Borç

6) Tahsise konu edilen binalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilir.

7) Tahsis edilen binalardan tahsisi kaldırılanlar maliki kamu idaresinin muhasebe birimince bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

7) Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe

*birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.*

8) *Tahsisli kullanılan binalardan tahsisi kaldırılanlar tahsisli kullanan kamu idaresinin muhasebe birimince bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.*” ifadesi yer almaktadır.

Yönetmelikten anlaşılacağı üzere Belediye diğer kamu idarelerine tahsis ettikleri taşınmazları muhasebe kayıtlarında izlemelidir. Tahsise verdiği binayı 252 Binalar hesabının alacak kısmından çıkış yapmalı ve bu hesabın karşılığında ise 500 Net değer hesabını borç kaydetmelidir. Karabük Belediyesinin Kamu Hastaneleri Birliğine tahsis ettiği binayı muhasebe kayıtlarında izlemediği görülmüştür.

Tahsise verilen taşınmazların muhasebe yönetmeliğine uygun olacak şekilde izlenmesi gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine tahsis edilen hizmet binasının muhasebe kayıtlarında yer almadığı, tahsise konu edilen taşınmazların muhasebe yönetmeliğine uygun şekilde izlenmesi

Tahsis edilen taşınmazlarla ilgili kayıtların yönetmeliğe göre yapılmasına dikkat edilecektir. Kamu Hastaneleri Birliğine tahsis ekli yazıdan da anlaşılacağı gibi 18.04.2017 tarihinde sona ermiştir, arz ederiz.

Eki. 1 Adet Yazı

**Sonuç olarak** Belediyenin diğer kamu idarelerine tahsis ettikleri taşınmazları muhasebe kayıtlarında izlemelidir.

## 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karabük Belediyesi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

### **BULGU 1: Değeri Düşük Taşınırların Mevzuata Aykırı Şekilde Amortisman Tabi Tutulması**

Yüzde yüz amortisman yöntemiyle bir defada giderleştirilmesi gereken taşınırların normal amortisman tabi tutulduğu tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amortisman ve tükenme payı uygulaması” başlıklı 29'uncu maddesinde kapsama dahil kamu idarelerince hangi varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceğinden bahsedilmektedir. Bahsi geçen yönetmeliğin ilgili maddesine dayanılarak 4 Kasım 2015 tarihli Muhasebat Genel Müdürlüğünün Amortisman ve Tükenme Payları adlı 47 numaralı tebliğin ekler kısmında genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin maddi duran varlıklara nasıl amortisman uygulaması gerektiğinden bahsetmiştir.

Tebliğin ekinde “ 1) 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesaplarında kayıtlı ve maliyet bedeli 34.000 TL’yi aşmayan her bir varlık için amortisman oranı %100 olarak uygulanacaktır. 2) 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı ve maliyet bedeli 14.000 TL’yi aşmayan her bir varlık için amortisman oranı %100 olarak uygulanacaktır. 3) Tutarına bakılmaksızın 260 Haklar Hesabı, 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı , 264 Özel Maliyetler Hesabı, 271 Arama Giderleri Hesabı ve 277 Diğer Özel Tükenmeye Tabi varlıklar Hesabı kayıtlı her bir varlık için amortisman oranı %100 olarak uygulanacaktır.” ifadesi yer almaktadır.

Bu hükme göre bedeli 14.000TL’yi aşmayan taşınırların, haklar hesabının tümünün ve 34.000TL’yi aşmayan binalar ve yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabındaki tutarların yüzde yüz amortisman yöntemiyle yıl sonlarında tamamen amorti edilmeleri gerekmektedir.

Karabük Belediyesinin 14.000TL’yi aşmayan taşınırları ve haklar hesabını yıl sonunda tamamen amorti etmediği ve bunun yerine normal amortisman yöntemiyle amortisman ayırdığı tespit edilmiştir. Bu durum faaliyet giderleri hesabını etkilemektedir.

İdarenin bundan sonra söz konusu tebliğde belirtilen miktara dikkat ederek



amortisman ayırması gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Bilgisayar programcısı firmaya da gerekli uyarı yapılmış olup , Amortismanların tebliğ hükümlerine göre yapılması sağlanacaktır.

**Sonuç olarak** Söz konusu tebliğde belirtilen miktara dikkat edilerek amortisman uygulaması yapılmalıdır.

## **BULGU 2: Halk Otobüslerinin İhalesiz Çalıştırılması**

Karabük Belediye sınırları içinde ihale yapılmaksızın veya ihale yapılmasına karşın süre belirtilmemesi nedeniyle faaliyet gösteren halk otobüslerinde mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile yürürlükten kaldırılan 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin vazifeleri" başlıklı 15'inci maddesinin dokuzuncu fıkrası ve Belediyelerin hakları, salahiyet ve imtiyazları başlıklı 19'uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hüküm ile 5393 sayılı Belediye Kanununun Belediyenin yetkileri ve imtiyazları başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasındaki, "*Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" hükümlerinden toplu taşıma hakkının belediyenin görev ve yetkisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Kanun'a göre toplu taşımaya ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki belediye adına Belediye Meclisine aittir. Belediye meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyenin mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde ve bu konuda

yetkili olmayan belediye başkanı tarafından izin verilebilmesi mümkün değildir.

Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararı, *“Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yıla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.*

...

*Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği”,*

Aynı Dairenin Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950 kararı, *“Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde toplu taşıma hizmetlerini yürütmenin ve bu amaçla toplu taşıma vasıtalarının işletilmesi ve işlettilmesinin kamu hizmeti olarak münhasıran büyükşehir belediyelerine imtiyaz olarak verilmiş olduğu; toplu taşıma vasıtalarını işletirmenin ise imtiyaz sözleşmesi, ruhsat verme, kiralama veya hizmet satın alma yoluyla gördürülebileceği; anılan usullerden herhangi birinin seçilmesi yoluyla toplu taşıma hizmetinin özel hukuk kişileri eliyle sağlanması hâlinde büyükşehir belediyesinin kanunlarla kendisine verilen ulaşım hizmetlerine ilişkin imtiyazdan vazgeçmiş sayılacağı sonucuna varılmakta olup; söz konusu vazgeçme iradesinin ise, ancak,*

*belediye adına imtiyaz verilmesinde görevli ve yetkili kılınan belediye meclisince ortaya konulması hâlinde geçerli olacağı kabulü gerekmektedir.*”

Aynı Dairenin Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226 kararı, “*Belediye Meclisince alınan karara dayanılarak Encümenince toplu taşıma hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesinin hukuka uygun olduğuna*”

Aynı Dairenin Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 kararı, “*İdare Mahkemesi'nce; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinde ulaşım gibi kentsel alt yapı ve şehir içi trafik hizmetlerini yapmanın veya yaptırmanın belediyenin görev ve sorumlulukları arasında sayıldığı, yine toplu taşıma yapmanın, bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dahil her türlü toplu taşıma sistemleri kurmanın, kurdurmanın, işletmenin ve işlettiriminin, kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ve ücret tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemenin, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmenin, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında olduğu, dava konusu minibüs hatlarının 10 yıllığına kiraya verilmesine ilişkin 08.01.2013 günlü 3 sayılı belediye encümen kararı ile bu karara dayanılarak 04.02.2013 tarihinde ihaleye çıkarılmasına ilişkin işlem 5393 sayılı yasanın 15. maddesinin (f) ve (p) bentlerinin belediyelere verdiği yetki ve imtiyaz hakkı sınırları içinde kararlar olduğu ve bu yönüyle hukuka uygun olduğu, davacı kooperatifin il trafik komisyonu kararları ile kazanılmış haklarının bulunduğu iddiasına yönelik olarak, toplu taşıma hatlarını işletme ve işletirme imtiyazına sahip olan belediyelere imtiyaz hakkı bedeli veya kira ücreti ödemediği, il trafik komisyonlarının verdiği kararların kazanılmış hak oluşturacağı iddiasıyla toplu taşıma hatlarının bedelsiz kullanımının söz konusu olamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.*

*Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nin 28.11.2013 tarih ve E:2013/86, K:2013/1019 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeyerek anılan Mahkeme kararının ONANMASINA”*

değerlendirildiğinde belediyedeki yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın

verilmesi gerekir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1580 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu taşımaya ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir.

Toplu taşımacılık yapan 19 adet halk otobüsüne ilişkin kayıtların incelenmesinde bunlardan 3 tanesinin Belediye Başkanlığına dilekçe vererek özel halk otobüsü hat talebinde buldukları, bu talebe istinaden Belediye Başkanı ihale yapmaksızın izin verdiği, bunun sonucunda kazanılmış bir hakmış gibi bu hakkın kullanıldığı görülmüştür. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan bu otobüslerin çalışma durumlarının izin / tahsis suretiyle sürekli uzatılması şeklinde verilen ve yıllardır devam eden bu uygulama kazanılmış hak oluşturmaz.

Bu hatlardan 16 tanesi ihale ile verilmiş olmasına rağmen süre belirtilmemiştir. Encümen kararlarının incelenmesinde bu hatların ruhsat ve imtiyaz şeklinde verilmediği, verilme şeklinin kiralama olduğu anlaşılmıştır. Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararında belirtildiği üzere kiralamalarda süre 10 yıllla sınırlıdır. Bu nedenle ihale ile verilen hatlardan 10 yıllık süreyi dolduranların ihale ile verilmesi gerekir. 1984 yılından itibaren ihale ile verilen halk otobüsü hatlarından sadece 11 tanesinin 10 yıllık süresi dolmamıştır. Diğer 19 adet halk otobüsüne ait süre dolduğu için bu hatlar ihale suretiyle verilmelidir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte her üç yöntem bakımından da bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmüş olması zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması ise mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir

başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar gözetildiğinde süresiz olarak yapılan ihale işleminin ortadan kaldırılması zorunludur. Bu kapsamda belediyece toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere gördürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun mevcut sözleşmelerin iptalini gerektireceği kuşkusuzdur. Bu konu en kısa sürede yeniden bir ihale yapılincaya kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözümlenmelidir.

**Kamu idaresi cevabında;** Belediyemiz yetki ve imtiyazında bulunan toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesine ilişkin ihalede herhangi bir süre öngörülmemesi mevzuata aykırı olduğu, bu aykırılığı giderecek şekilde toplam 19 adet hat için yeni ihale yapıp yapılmaması hususunda Belediye Meclisimizin Temmuz 2017’de yapılacak olan Meclis toplantısında görüşülmek üzere konu gündeme taşınarak uygun hale getirilecek, ihale yapılincaya kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözülmeye çalışılacaktır.

**Sonuç olarak** İdare cevabında toplam 19 adet hat için yeni ihale yapıp yapılmaması hususunda Belediye Meclisimizin Temmuz 2017’de yapılacak olan Meclis toplantısında görüşülmek üzere konu gündeme taşınarak uygun hale getirileceği, ihale yapılincaya kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözülmeye çalışılacağı ifade edilmiştir.

Bulguda belirtilen genel olarak her belediyenin muhatap olduğu ve fiili duruma göre sürdürülen bir konudur. Bu konunun da çözüme kavuşturulması gerekir.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Kanun’a göre toplu taşımaya ilişkin haklar Belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete

uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki Belediye adına Belediye Meclisine aittir. Belediye Meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyenin mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde ve bu konuda yetkili olmayan belediye başkanı tarafından izin verilebilmesi mümkün değildir.

Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı, Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950 numaralı, Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226 numaralı ve Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 numaralı kararlarından da açıkça anlaşılacağı üzere Belediyedeki yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın verilmesi gerekir.

Toplu taşımacılık yapan 19 adet halk otobüsüne ilişkin kayıtların incelenmesinde bunlardan 3 tanesinin Belediye Başkanlığına dilekçe vererek özel halk otobüsü hat talebinde buldukları, bu talebe istinaden Belediye Başkanı ihale yapmaksızın izin verdiği, bunun sonucunda kazanılmış bir hakmış gibi bu hakkın kullanıldığı görülmüştür. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan bu otobüslerin çalışma durumlarının izin / tahsis suretiyle sürekli uzatılması şeklinde verilen ve yıllardır devam eden bu uygulama kazanılmış hak oluşturmaz.

Bu hatlardan 16 tanesi ihale ile verilmiş olmasına rağmen süre belirtilmemiştir. Encümen kararlarının incelenmesinde bu hatların ruhsat ve imtiyaz şeklinde verilmediği, verilme şeklinin kiralama olduğu anlaşılmıştır. Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı kararında belirtildiği üzere kiralamalarda süre 10 yıllı sınırlıdır. Bu nedenle ihale ile verilen hatlardan 10 yıllık süreyi dolduranların ihale ile verilmesi gerekir. 1984 yılından itibaren ihale ile verilen halk otobüsü hatlarından sadece 11 tanesinin 10 yıllık süresi dolmamıştır. Diğer 19 adet halk otobüsüne ait süre dolduğu için bu hatlar ihale suretiyle verilmelidir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte her üç yöntem bakımından da bu hizmetin

üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmesi zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması ise mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar gözetildiğinde süresiz olarak yapılan ihale işleminin ortadan kaldırılması zorunludur. Bu kapsamda Belediyece toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere gördürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda Belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun mevcut sözleşmelerin iptalini gerektireceği kuşkusuzdur. Bu konu en kısa sürede yeniden bir ihale yapılınca kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözümlenmelidir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1580 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu taşımaya ilişkin haklar Belediyeye ait olduğuna göre, bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesine ilişkin ihalede herhangi bir süre öngörülmemesi mevzuata aykırı olup, bu aykırılığı giderecek şekilde toplam 19 hat için yeni bir ihale yapılması zorunludur.

İhalesiz veya ihale ile verilen ve 10 yıllık süresi dolan toplam 19 hattın ihale suretiyle verilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

### **BULGU 3: Hurdacılara Yapılan Tahsislerde Tahsis Şartlarına Aykırı Davranılmasına Karşın Belediyece İşlem Yapılmaması**

Hurdacılara yapılan yer tahsislerinde bir kısım tahsis sahibinin tahsis sözleşmesine aykırı davranmasına karşın gerekli işlemler yapılmamıştır.

Mülkiyeti Karabük Belediyesine ait Akören köyü sınırları içindeki parsellerin bulunduğu alan Hurdacılar/Geri Dönüşüm işi ile işgal etmek üzere Belediye Meclisinin 04.05.2011 gün ve 76 numaralı kararıyla belirlenerek ilgililere tahsis edilmesine karar verilmiştir.

Belediye ile tahsis alan arasında 20.05.2013 tarihinde imzalanan Hurdacılar ve Geri Dönüşüm Alanı Olarak Ayrılan Alana Ait Tahsis Sözleşmesinin 18'inci maddesinde, *“Aylık tahsisi ücreti ait olduğu her ayın son iş günü çalışma saati sonuna kadar Belediye veznesine ödenecektir. Süresinde ödenmeyen aylık tahsisi ücretleri için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51.maddesinde belirtilen gecikme zammı uygulanacak olup, iki ay üst üste tahsisi ücretinin ödenmemesi tahsis taahhütnamesinin feshi sayılır.”* düzenlemesi yapılmıştır. Maddede yer alan iki ay üst üste tahsis ücretinin ödenmemesi tahsis taahhütnamesinin feshi sayılır hükmünün gereği yapılmamıştır. Kendilerine tahsis edilen 90900, 93349, 67419, 79678, 51249, 87806, 53877, 156392, 92374 ve 153358 sicil numaralı işyeri sahipleri iki ay üst üste tahsis ücretini ödemedikleri halde tahsisleri iptal edilmemiştir. Bu yerlerin tahsislerinin iptali sağlanarak söz konusu yerler ihale ile kiraya verilmelidir.

Hurdacılar ve Geri Dönüşüm Alanı Olarak Ayrılan Alana Ait Tahsis Sözleşmesine aykırı davranan kişilerle ilgili sözleşmenin gereği yapılmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Tahsis şartnamesinin ilgili maddesine göre 2 ay üst üste kira borcunu ödemeyenlerden ve bulguda tespit edilen 10 kişiden 04.05.2017 tarih ve 1104 sayılı Hukuk İşleri Müdürlüğüne yazılan yazıda halen bu durumda olan 5 kişinin tahsislerinin iptali için Başkanlık oluru ile gerekli işlemlerin yapılması istenmiştir.

Eki: 04.05.2017 tarih ve 1104 sayılı yazı

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, Tahsis şartnamesinin ilgili maddesine aykırı



davrananlarla ilgili olarak Hukuk İşleri Müdürlüğüne yazı yazıldığı belirtilmiştir.

Belediye ile tahsis alan arasında 20.05.2013 tarihinde imzalanan Hurdacılar ve Geri Dönüşüm Alanı Olarak Ayrılan Alana Ait Tahsis Sözleşmesinin 18'inci madde hükmü uygulanmalıdır.

#### **BULGU 4: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerleri İle İlgili Olarak Yönetmeliğe Aykırı İşlem Yapılması**

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili yönetmeliğe aykırı işlem tesis edilmiştir.

10.08.2005 gün ve 25902 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde, *"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır..."* düzenlemesi yapılmıştır.

Zabita ekiplerince ruhsatsız işyeri çalışanlar tespit edildiği halde süre tanınarak ihtar verilmektedir. Ancak yönetmelik süre verilmesine imkân vermemektedir. Yönetmelikteki *"İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır."* hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır. Belediye yönetmelikteki hükmü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde ihtar vermiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası (2016 yılı için 219TL) idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir."* yer alan hükme göre de 219TL idari para cezası verilmelidir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyette bulunan işyerlerine Yönetmelikte belirtildiği üzere kapatılma kararı ile idari para cezası verilmelidir.

**Tablo 3: Eylemler ve Buna İlişkin Yapılanlar Tablosu**

Zabıt Varakası Tarih ve No	Eylem	Belediyenin Verdiği Gereken Karar	Yapılan İşlem
17.05.2016/166968	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	17.05.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.05.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 26.05.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 22.06.2016 tarihli ruhsat alınmıştır.
20.07.2016/067148	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	20.07.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.07.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 28.07.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 02.08.2016 -162 nolu ruhsat alınmıştır.
10.08.2016/067248	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	10.08.2016 tarihinde tespit yapılmış, 11.08.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 15.08.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 02.09.2016-185 nolu ruhsat alınmıştır.
08.08.2016 /066708	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	08.08.2016 tarihinde tespit yapılmış, 11.08.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 11.08.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 22.09.2016-197 nolu ruhsat alınmıştır.
29.09.2016/089295	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	29.09.2016 tarihinde tespit yapılmış, 04.10.2016 tarihli yazı ile 7 günlük süre verilmiş, 04.10.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 07.10.2016 211 nolu ruhsat alınmıştır.
20.09.2016/066978	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	20.09.2016 tarihinde tespit yapılmış, 05.10.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 10.10.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 10.11.2016-241 nolu ruhsat alınmıştır.
02.06.2016/089357	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	02.06.2016 tarihinde tespit yapılmış, 08.06.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 11.06.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 27.06.2016 -150 nolu ruhsat alınmıştır.
23.03.2016/082050	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	23.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.03.2016 tarihli yazı ile 7gün süre verildi. 28.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 27.05.2016 -132 nolu ruhsat alınmıştır.
01.03.2016/066862	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	01.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 15.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 17.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 05.04.2016 -92 nolu ruhsat alınmıştır.
17.02.2016 /082045	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	17.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 01.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 04.05.2016-94 nolu ruhsat alınmıştır.
19.07.2016/089684	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	19.07.2016 tarihinde tespit yapılmış,

	çalıştırmak	uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.07.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş, 26.07.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 03.08.2016-164 nolu ruhsat alınmıştır.
03.08.2016/089277	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	03.08.2016 tarihinde tespit yapılmış, 11.08.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 11.08.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 31.08.2016-178 nolu ruhsat alınmıştır.
25.02.2016/066861	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 01.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 01.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 09.03.2016 -144 nolu ruhsatı alınmıştır.
01.03.2016/066863	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	01.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 15.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 17.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 25.04.2016-113 nolu ruhsat alınmıştır.
23.02.2016 /066931	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	23.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 27.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 05.04.2016 günlü mühürleneceğine dair yazı 06.04.2016 tarihinde tebliğ edilmiş ve aynı gün ruhsatı alınmıştır.
25.02.2016/066858	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 27.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 05.04.2016 tarihinde mühürleneceğine dair yazı 06.04.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 05.04.2016-95 nolu ruhsat alınmıştır
25.02.2016/081978	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 01.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 02.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 29.03.2016 tarihinde mühürleneceğine dair yazı yazılmış. 04.04.2016 tarihinde mühürlenmiş ve 05.04.2016 tarihinde işyeri boşaltılmıştır.
20.03.2016/081987	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	20.03.2016 tarihinde tespit yapılmış, 24.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre verilmiş, 28.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 14.04.2016 -104 nolu ruhsatı alınmıştır.
25.02.2016/066860	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 01.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 01.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, İşyeri faaliyetine son vermiştir.
19.02.2016 /066930	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	19.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 26.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 04.04.2016-91 nolu ruhsat alınmıştır.
28.02.2016/081850	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	28.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 01.03.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 03.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 18.04.2016 -105 nolu ruhsatını almıştır.

17.02.2016/082044	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	17.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 01.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 12.05.2016-122 nolu ruhsat alınmıştır.
17.02.2016/082046	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	17.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.02.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 02.03.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 22.03.2016-81 nolu ruhsat alınmıştır.
30.12.2015 /066965	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	30.12.2015 tarihinde tespit yapılmış, 05.01.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 07.01.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 01.02.2016-17 nolu ruhsat alınmıştır.
23.02.2016 /066932	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	23.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 27.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 02.03.2016-61 nolu ruhsat alınmıştır.
18.02.2016/066855	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	18.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.02.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 24.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 28.03.2016 -85 nolu ruhsatını almıştır.
23.02.2016/066933	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	23.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 27.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 09.03.2016-68 nolu ruhsat alınmıştır.
18.02.2016/066854	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	18.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 22.02.2016 tarihli yazı ile 7 gün süre, 24.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş, 02.03.2016-56 nolu ruhsat alınmıştır.
25.02.2016 /066857	Ruhsatsız işyeri çalıştırmak	İdari para cezası uygulanmalı ve iş yeri kapatılmalıdır.	25.02.2016 tarihinde tespit yapılmış, 25.02.2016 tarihinde 7 gün süre verilmiş. 27.02.2016 tarihinde tebliğ edilmiş 29.02.2016-53 nolu ruhsat alınmıştır.

**Kamu idaresi cevabında;** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı almadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili Yönetmeliğe aykırı işlemler yapılmamakla birlikte, ekiplerimizce ruhsatsız işyeri çalıştıranlar tespit edildiği takdirde Yönetmelik hükümleri çerçevesinde işyeri işletmecilerine kapatma kararı ile idari para cezası verilmesi sağlanacaktır.

**Sonuç olarak** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6'ncı maddesi gereği kapatılma kararı ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesi gereği idari para cezası verilmelidir.

## **BULGU 5: Karabük Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Bazı İşyerlerinin Kira Ücretlerini Yatırmamalarına Karşın Haklarında İşlem Yapılmaması**

Karabük Belediyesi yönetiminde olan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde bulunan kiracılardan hal kira ücretlerini ödemeyenlerle ilgili işlem yapılmamıştır.

01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendine göre kira bedeli veya tahsis ücretini belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödemeyenler kira sözleşmelerinin feshine ya da satış işlemlerinin veya tahsislerinin iptaline belediye encümenince karar verileceği, aynı maddenin yedinci fıkrasında ise kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin veya tahsisin iptaline ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren, belediye toptancı halinde faaliyet gösterenler işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecbur olduğu, bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerlerin belediye zabıtası tarafından tahliye ettirileceği belirtilmiştir.

5957 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye istinaden 07.07.2012 gün ve 28346 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Sebze ve Meyve Ticareti Ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 50'nci maddesinde de, kira bedelini belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödemeyenlerin kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline belediye encümenince karar verileceği, kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline karar verilenlerin, bu kararın kendilerine tebliğinden itibaren işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecbur oldukları, bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerlerin belediye zabıtası tarafından tahliye ettirileceği belirtilmiştir.

Hal kira gelirlerinin 02.12.2016 tarihi itibarıyla incelenmesinde, 1690 sicil numaralı işyeri sahibinin 2015/9 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 7.055,38TL, 18593 sicil numaralı işyeri sahibinin 2015/10 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 6.795TL, 51940 sicil numaralı işyeri sahibinin 2013/1 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 16.860TL, 54460 sicil numaralı işyeri sahibinin 2015/9 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 7.168TL, 59965 sicil numaralı işyeri sahibinin 2016/2 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 5.060TL, 65321 sicil numaralı işyeri sahibinin 2013/1 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 16.060TL, 66706 sicil numaralı işyeri sahibinin 2013/1

döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 16.860TL, 68159 sicil numaralı işyeri sahibinin 2013/1 döneminden 02 Aralık 2016 tarihine kadar faiz hariç toplam 16.860TL kira borcu olduğu görülmüştür. Belirtilen işyerlerinin kira borçlarının bulunduğu tarihten Aralık 2016 tarihine kadar kiralarını ödemedikleri görülmüştür.

Kira bedelini yatırmayanlarla ilgili olarak Kanunun 11'inci maddesinin altı ve yedinci fıkrası ile Yönetmeliğin 50' nci maddesine göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** 5957 Sayılı sebze ve meyveler ile yeterli arz ve talep derinliği bulunan diğer malların ticaretinin düzenlenmesi hakkındaki kanunun 11. Maddesine istinaden kira bedelini yatırmayanlarla ilgili olarak kanunun 11. Maddesinin altı ve yedinci fıkrası ile yönetmeliğin 50nci maddesine göre işlem yapılması sağlanacaktır.

**Sonuç olarak** Hal kira bedelini yatırmayanlarla ilgili olarak 5957 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin altı ve yedinci fıkrası ile Yönetmeliğin 50'nci maddesine göre işlem yapılmalıdır.

## **BULGU 6: Karabük İl İçi Minibüs Hatlarının İhalesiz Verilmesi**

Karabük il sınırları içinde ihale yapılmaksızın faaliyet gösteren minibüslerin taşımacılığında mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile yürürlükten kaldırılan 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin vazifeleri" başlıklı 15'inci maddesinin dokuzuncu fıkrası ve "Belediyelerin hakları, salahiyet ve imtiyazları" başlıklı 19'uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hüküm ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasındaki, "*Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" hükümlerinden toplu taşıma hakkının belediyenin yetkisinde olduğu

anlaşılmaktadır.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu taşımaya ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde kaç yıllığına olacağı gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Belediye hakkını kullanırken ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde Başkan oluru veya encümen kararıyla veremez.

Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164, Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950, Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226, Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 numaralı kararlarından belediyedeki yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın verilmesi gerekir.

Karabük ilinde toplu taşımacılık yapan minibüslerin (dolmuş) Belediye Başkanlığına dilekçe vererek hat talebinde buldukları, bu talebe istinaden Belediye Başkanlığınca izin verildiği, bunun sonucunda kazanılmış bir hakmış gibi bu hakkın kullanıldığı görülmüştür. Merkez Yenişehir Şirinevler hattında 29, Merkez Kayabaşı Yaylacık hattında 8, Merkez 1. Bölge hattında 69, Esentepe Kopullu hattında 22, Cumayeri Cildikısık hattında 11 ve Soğuksu hattında 2 olmak üzere toplam 141minibüs taşıma hakkı 1973-1986 yılları arasında dilekçe üzerine verilmiştir. Ağırlıklı olarak 1973 yılında verilen dilekçeler üzerine bu haklar verilmiştir. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan bu minibüslerin çalışma durumlarının izin / tahsis suretiyle sürekli uzatılması şeklinde verilen ve yıllardır devam eden bu uygulama kazanılmış hak oluşturmaz. Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmesi gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin kazanılmış hak doğurması mümkün değildir.

Fiili olarak çalışan altı hattaki toplam 141 adet minibüs hattının çalışacakları hatların süresi ve şartları da belirtilerek ihale yoluyla verilmesi sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Belediyemiz denetiminde toplu taşımacılık yapan minibüslerin (dolmuş) mevzuata aykırı olarak çalıştıkları tespit edilen Yenişehir-Şirinevler

hattında 29, Kayabaşı-Yaylacık hattında 8, 1. Bölge hattında 69, Esentepe-Kapullu hattında 22, Cumayarı-Cildikısık hattında 11 ve Soğuksu hattında 2 adet olmak üzere fiili olarak çalışan altı hattaki toplam 141 adet minibüs hattın çalışacakları hatların süresi ve şartları da belirlenerek, ihale ile ilgili olarak Belediye Meclisimizin Temmuz 2017’de yapılacak Meclis toplantısında görüşülmek üzere konunun gündeme taşınarak uygun hale getirilmesine çalışılacaktır.

**Sonuç olarak** İdare cevabında toplam 141 adet minibüs hattın çalışacakları hatların süresi ve şartları da belirlenerek Belediye Meclisinin Temmuz 2017’de yapılacak olan Meclis toplantısında görüşülmek üzere konunun gündeme taşınacağı ifade edilmiştir.

Gerek 1580 sayılı gerekse 5393 sayılı Kanun’a göre toplu taşımaya ilişkin haklar Belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Bu yetki Belediye adına Belediye Meclisine aittir. Belediye Meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyenin mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan rekabetsiz bir şekilde ve bu konuda yetkili olmayan Belediye Başkanı tarafından izin verilebilmesi mümkün değildir.

Danıştay 13’üncü Dairesinin Esas No:2015 / 985, Karar No: 2015 / 3164 numaralı, Esas No:2014 / 384, Karar No: 2014 / 1950 numaralı, Esas No:2011 / 1134, Karar No: 2012 / 2226 numaralı ve Esas No:2014 / 1735, Karar No: 2014 / 2859 numaralı kararlarından da açıkça anlaşılacağı üzere Belediyedeki yetkili organın kararıyla ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde ulaşımın verilmesi gerekir.

Karabük ilinde toplu taşımacılık yapan minibüslerin (dolmuş) Belediye Başkanlığına dilekçe vererek hat talebinde buldukları, bu talebe istinaden Belediye Başkanlığınca izin verildiği, bunun sonucunda kazanılmış bir hakmış gibi bu hakkın kullanıldığı görülmüştür. Merkez Yenişehir Şirinevler hattında 29, Merkez Kayabaşı Yaylacık hattında 8, Merkez 1. Bölge hattında 69, Esentepe Kopullu hattında 22, Cumayeri Cildikısık hattında 11 ve Soğuksu hattında 2 olmak üzere toplam 141minibüs taşıma hakkı 1973-1986 yılları arasında dilekçe



üzerine verilmiştir. Ağırlıklı olarak 1973 yılında verilen dilekçeler üzerine bu haklar verilmiştir. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan bu minibüslerin çalışma durumlarının izin / tahsis suretiyle sürekli uzatılması şeklinde verilen ve yıllardır devam eden bu uygulama kazanılmış hak oluşturmaz. Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmesi gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin kazanılmış hak doğurması mümkün değildir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte her üç yöntem bakımından da bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmüş olması zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması ise mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar gözetildiğinde süresiz olarak yapılan ihale işleminin ortadan kaldırılması zorunludur. Bu kapsamda Belediyece toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere gördürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda Belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun iptalini gerektireceği kuşkusuzdur. Bu konu en kısa sürede yeniden bir ihale yapılincaya kadar geçecek süre zarfında toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının mağduriyetine yol açmayacak şekilde çözümlenmelidir.

Yukarıda belirtildiği üzere 1580 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre toplu

taşımaya ilişkin haklar Belediyeye ait olduğuna göre, bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun, saydam bir şekilde süresinin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir.

Fiili olarak çalışan altı hattaki toplam 141 adet minibüs hattı çalışacakları hatların süresi ve şartları da belirlenerek ihale yoluyla verilmelidir.

### **BULGU 7: Kaybedilen Alındılarla İlgili Yönetmeliğe Uygun İşlem Yapılmaması**

Su aboneliği olurken depozito bedelini yatıran ancak aboneliği kapatma sırasında makbuz aslını kaybedenlerle ilgili iade işleminin yapılmadığı ve kişilerin mağduriyetine neden olduğu görülmüştür.

27.05.2016 gün ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kaybedilen alındılar için verilecek kayıt örnekleri" başlıklı 498'inci maddesinde, "*Nakden ya da mahsuben tahsil olunan paralar ile her ne suretle olursa olsun teslim alınan her türlü değerlere karşılık verilmiş olan alındıların, ilgilileri tarafından kaybedildiği bir dilekçe ile bildirildiği takdirde, ilgili defterdeki kayıtları karşısına ve dipkoçanın arkasına açıklama yapılmak sureti ile kaybedilen alındının bir örneği dilekçeleri altına veya arkasına yazıldıktan ve onaylandıktan sonra kendilerine verilir. Yatırılan para veya değerlerin geri verilmesi gerektiği takdirde, bu kayıt örneği alındı yerine kabul edilerek gereken işlem yapılır. Kaybedilen alındının tutarı Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için tespit edilecek tutarı geçtiği takdirde, kaybedilen alındının hükmü olmadığı, ilgilileri tarafından gazete ile duyurulur ve gazetenin bir nüshası dilekçeye bağlanır. Kaybedilen alındı banka teminat mektubu için verilmiş ise gazete ilanına gerek yoktur.*" denilmektedir. Aynı düzenleme yürürlükten kaldırılan 10.03.2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 454'üncü maddesinde de mevcuttur. Karabük Belediyesi Su ve Kanalizasyon Tarifeler Yönetmeliğinin "Teminatın İadesi" başlıklı 16'ncı maddesinde, "*Abone sözleşmesi sona eren abonenin teminatı, sözleşmenin sona ermesi için müracaat edilerek borcun tamamının kapatılmasından en geç 3 (üç) içinde iade dilekçe ve makbuz aslı ile müracaatında aboneye iade edilir. İade uygulaması abone sözleşmesinin yapıldığı tarih ve teminat miktarına bakılarak sözleşmesi sona eren tüm abonelere uygulanır.*" denilerek makbuz aslının isteneceği belirtilmiş ise de bu madde

hükmüne göre işlem tesis edilemez. Bu konuda uygulanacak mevzuat Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğidir. Depozito ücreti olarak 2016 yılı için mesken aboneliğinde 55TL, inşaat ve inşaat aboneliğinde ise 1.500TL alınmaktadır. Su abonesi olurken depozito ücreti yatıran kişilerin aboneliği kapatırken makbuz aslını kaybetmiş olmalarından dolayı makbuz aslının olmadığı gerekçe gösterilerek depozito bedeli iade edilmemektedir. Yapılması gereken ilgili kişiden alındının aslının kaybedildiğine dair dilekçe alınarak kayıtn karşısına ve dipkoçanın arkasına açıklama yapılmak sureti ile kaybedilen alındının bir örneğinin dilekçenin altına veya arkasına yazıldıktan ve onaylandıktan sonra depozito iadesi yapılmasıdır. Şayet iade edilecek depozito tutarı Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için tespit edilecek tutarı geçtiği takdirde, kaybedilen alındının hükmü olmadığının ilgilileri tarafından gazete ile duyurulması ve gazetenin bir nüshasının dilekçeye bağlanması gerekir.

Kişiler tarafından belediyeye yatırılan ve aslı ilgisine verilen ancak iade aşamasında aslının kaybedildiği durumda paranın iade işleminde Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 498'inci maddesine uygun işlem yapılmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Kişiler tarafından Belediyeye yatırılan ve aslı ilgisine verilen ancak iade aşamasında aslının kaybedildiği durumda paranın iade işleminde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 498. Madde uygun işlem yapılması için gerekli çalışma yapılacaktır.

**Sonuç olarak** Kişiler tarafından Belediyeye yatırılan makbuzun aslının kaybedildiği durumda paranın iade işleminde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 498'inci maddesine uygun işlem yapılması gerekir.

## **BULGU 8: Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Takip Edilmemesi**

Belediyenin kazanmış olduğu davalardan kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretinin tahsili için gerekli işlemler yapılmamıştır.

02.11.2011 gün ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesinde, “2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır.”, denilmiş ve Kararnamenin 14'üncü maddesinde de kazanılan vekâlet ücretleri ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve lehe hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtım esasları belirlenmiştir. Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, kaydedilen tutarlar yukarıda belirtilen Kanun maddeleri çerçevesinde dağıtılacak, artan tutarlarla ilgili işlem 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesine göre yapılacaktır.

Vekâlet ücreti avukatın değil tarafın hakkıdır. Anayasa Mahkemesi 2012/615 başvuru numaralı ve 21.11.2013 tarihli bireysel başvuru kararında, “6100 sayılı Kanun'un 330. maddesinde açıkça, takdir olunacak vekâlet ücretine taraf lehine karar verileceği ifade edilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin beşinci fıkrasında geçen 'vekâlet ücreti avukata aittir' hükmünün kararın taraflar için oluşturulduğu ve onların lehlerine ve aleyhlerine sonuç yaratacağı prensibinin uygulanmasına engel olmadığı, 1136 sayılı Kanun'daki hükmün avukat ile müvekkil arasındaki hukuki ilişkide geçerli olacağı, düzenlemede geçen vekâlet ücretinin avukatla müvekkili arasında yapılan sözleşmede geçen ücret olmadığı, mahkemece taraf lehine hükmedilen yargılama giderleri kapsamında bir ücret olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili yerleşik Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.” denildikten sonra aynı kararda, “mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin yargılama giderlerinden ve tarafların hak ve yükümlülüğünde olduğu ve 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinde yer alan hükmün vekille asil arasında çıkması muhtemel uyuşmazlıkları düzenlemek amacıyla öngörüldüğü hususunda içtihat oluşturulmuştur.” ifadesi yer almıştır.

Bu karardan mahkemece hükmedilen vekâlet ücretinin tarafın hakkı olduğu açıktır. Yani vekâlet ücreti, belediyenin hakkıdır. Yargılama gideri olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücreti konusunda özel kanunun 6100 sayılı Kanun olduğu görülmektedir. Yargıtay içtihatlarıyla vekâlet ücretini yargılama giderlerinin bir parçası olarak kabul etmekte ve asil lehine hükmedilmesi gereken bir hak olduğu konusunda istikrarlı şekilde kararlar vermektedir. Bu durumda 6100 sayılı Kanun ve yerleşik mahkeme içtihatlarına göre

mahkemelerin yargılama giderleri kapsamında hükmettikleri vekâlet ücretinin, taraflar lehine bir hak ya da aleyhine bir yükümlülük doğurduğu anlaşılmaktadır. Avukata verdiği hizmet karşılığı ücret ödenmekte olup, mahkemelerce belediye lehine hükmedilen vekâlet ücreti yargılama gideri olduğundan dolayı belediyenin hakkı ve gelirdir.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereği kurum avukatına dağıtım yapılmaktadır.

Kurumun kazandığı vekâlet ücretlerinin tahsil edilmeyenlerin neden tahsil edilmediği sorusuna kişilerin ödeme sıkıntısı, açılacak icra takibinin oluşturacağı masraf, vekâlet ücretinin ek yük oluşturacağı ve belediye ile diğer hukuki ilişkilerinden dolayı ödemeyi yapacakların düşünüldüğü ifade edilmiştir. Kurum lehine Mahkemece vekâlet ücretine hükmedildiğinde ilgili muhatabına ödeme için yazı gönderilmeli, ödeme yapmadığı takdirde alacağın icra yoluyla tahsil edileceği belirtilmelidir. Tahakkuk eden vekâlet ücretlerinin tahsiliyle ilgili olarak tahakkuk ettiği zaman yapılması gereken işlemler yapılmamıştır. Böylece belediyenin gelir kaybı oluşmuştur.

Kurumun kazandığı vekâlet ücretlerinin tahsili için gerekli işlemler yapılmalıdır.

**Tablo 4: Tahsil Edilmeyen Vekâlet Ücretlerine Ait Tablo**

Sıra No	Muhatap No	Tahakkuk Eden Vekâlet Ücreti	Tahakkuk (Yıl/Dönem)	Tahsil Edilmeyen Vekâlet Ücreti
1	1164	180,00	03/2011	180,00
2	2056	160,00	04/2011	160,00
3	3232	160,00	04/2010	160,00
4	5179	721,00	10/2007-10/2008	721,00
5	9294	959,00	10/2007-10/2008	959,00
6	10733	160,00	04/2011	160,00
7	10840	316,81	12/2015	316,81
8	12230	576,00	5/2010	576,00
9	12950	1.296,00	12/2009-03/2011	1.296,00
10	13759	160,00	04/2011	160,00
11	13825	160,00	03/2011	160,00
12	17047	160,00	03/2011	160,00
13	18756	160,00	04/2011	160,00
14	19502	160,00	12/2009	160,00
15	23631	240,00	04/2011	240,00
16	26123	100,00	06/2012	100,00
17	26134	873,00	12/2010	873,00
18	28788	420,00	12/2009	420,00
19	30163	4.205,66	03/2011	4.205,66
20	31289	802,00	07/2010	802,00

## T.C. Sayıştay Başkanlığı

21	33126	492,00	03/2011	492,00
22	33980	693,08	12/2015	693,08
23	35086	110,00	03/2011	110,00
24	36321	160,00	03/2011	160,00
25	38433	327,00	03/2011	327,00
26	38785	160,00	03/2011	160,00
27	41639	2.322,00	07/2010-03/2011	2.322,00
28	42719	160,00	12/2009	160,00
29	42915	655,00	07/2010	655,00
30	46646	7.942,91	12/2015	7.942,91
31	46919	365,00	12/2010	365,00
32	48495	180,000	03/2011	180,00
33	49343	274,00	01/2011	274,00
34	49825	161,00	03/2011	161,00
35	50994	10.833,24	08/2011	10.833,24
36	51316	2.000,00	04/2011	2.000,00
37	51940	975,00	03/2011	975,00
38	52053	1.054,00	07/2010	1054,00
39	52459	62,65	04/2011	62,65
40	52467	180,00	03/2011	180,00
41	52705	180,00	03/2011	180,00
42	53961	5.851,00	12/2009	5.851,00
43	55509	160,00	03/2011	160,00
44	57143	756,00	07/2010	756,00
45	57251	160,00	03/2011	160,00
46	58992	555,00	05/2010	555,00
47	59355	213,00	03/2011	213,00
48	59822	2.745,00	03/2010	2.745,00
49	62332	160,00	03/2011	160,00
50	62724	160,00	03/2011	160,00
51	62841	1.041,00	12/2010	1.041,00
52	63294	160,00	12/2009	160,00
53	64202	180,00	03/2011	180,00
54	64510	160,00	12/2009	160,00
55	64995	1.373,00	07/2010	1.373,00
56	65100	1.218,00	06/2010	1.218,00
57	65159	160,00	03/11	160,00
58	65530	500,00	03/2011	500,00
59	65943	160,00	04/2011	160,00
60	66736	7.877,00	02/2010	7.877,00
61	67551	180,00	01/2011	180,00
62	67785	450,00	04/2011	450,00
63	67903	250,00	12/2015	250,00
64	68097	183,00	12/2009	183,00
65	68169	160,00	03/2011	160,00
66	68412	557,50	12/2009	557,50
67	69159	5.017,00	06/2010	5.017,00

## T.C. Sayıştay Başkanlığı

68	69170	180,00	03/2011	180,00
69	70797	340,00	03/2011	340,00
70	77506	160,00	03/2011	160,00
71	77913	261,12	12/2015	261,12
72	78508	160,00	12/2009	160,00
73	78792	456,00	03/2011	456,00
74	80983	180,00	03/2011	180,00
75	81004	160,00	04/2011	160,00
76	83700	990,00	12/2009	990,00
77	83744	898,00	12/2009	898,00
78	83882	180,00	03/2011	180,00
79	84692	862,00	03/2011	862,00
80	85246	737,00	03/2011	737,00
81	85657	223,59	12/2015	223,59
82	86834	3.188,00	11/2015	3.188,00
83	87806	661,00	11/2015	661,00
84	8820	250,00	12/2015	250,00
85	90080	180,00	03/2011	180,00
86	90862	160,00	03/2011	160,00
87	90939	160,00	12/2009	160,00
88	91052	250,00	12/2015	250,00
89	101387	100,00	03/2011	100,00
90	10224	160,00	04/2011	160,00
91	103404	180,00	03/2011	180,00
92	105680	150,00	12/2013	150,00
93	106132	196,00	03/2011	196,00
94	109416	160,00	03/2011	160,00
95	111217	719,00	04/2011	719,00
96	115364	182,00	04/2011	182,00
97	119856	160,00	12/2009	160,00
98	122257	160,00	03/2011	160,00
99	127875	160,00	12/2009	160,00
100	129027	180,00	03/2011	180,00
101	129496	520,00	12/2009	520,00
102	129924	255,00	04/2011	255,00
103	131762	100,00	03/2011	100,00
104	137063	160,00	04/2011	160,00
105	142636	180,00	03/2011	180,00
106	144348	35,00	03/2011	35,00
107	146549	250,00	12/2015	42,00
108	153358	1.038,00	11/2015	1.038,00
109	155842	243,41	12/2015	243,41
110	156966	2.986,36	12/2015	2.986,36

**Kamu idaresi cevabında;** İş yerindeki yoğunluk ve muaccel hale gelmiş kira ve su alacaklarının icra takipleri, diğer davalara (kamulaştırma, iş davaları, taşeron firmalarla olan

davalar) ayrılan zaman sebebiyle ve ayrıca borçlarını ödemeyen vatandaşların vekalet ücretlerini kendiliğinden ödeyeceği düşünülerek vekalet ücretlerinin tahsilinde beklenilmiştir. Ancak yapılan teftiş üzerine hassasiyet ve ivedilikle gidilmiş olup tebligatlar ( ödeme uyarıları ) gönderilmeye başlanmış olup 1 – 1,5 ay içerisinde bütün tebligatlar ( ödeme uyarısı ) yapılacak ve akabinde ödeme yapmayanlara icra takibi yapılacaktır.

**Sonuç olarak** Belediyenin gelir kaybına uğramaması için Mahkemece kurum lehine vekâlet ücretine hükmedildiğinde söz konusu ücretlerin tahsiliyle ilgili gerekli işlemler zamanında yapılmalıdır.

### **BULGU 9: Odun ve Kömür Bürosu Tahsis Edilenlerin Tahsis Şartlarına Aykırı Davranmalarına Karşın Belediye İşlem Yapılmaması**

Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesine aykırı davranıldığı halde gerekli işlemler yapılmamıştır.

Mülkiyeti Karabük Belediyesine ait Akören köyü 108 ada odun kömür satış deposu olarak ve Bayır mahalle 1090 ada ise odun kömür satış yeri olarak Belediye Meclisinin 03.02.2010 gün ve 2/31 numaralı kararıyla belirlenmiştir. Meclis kararının 7'nci maddesinde, “İlimizde merkez Akören köyü 106-108-109-110 adalarda kömür ve odun satış yeri ve depo alanında işletme hakkı sahipleri kömür ve odun satış depo satış yerlerini 31.12.2010 tarihine kadar Belediyenin uygun göreceği proje kapsamında tahsis edilen parsellere inşa etmelerine, faaliyete başlamalarına,...”, denilmiş ve Belediye ile tahsis alan arasında 05.07.2010 tarihinde imzalanan Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesinin 2'nci maddesinde, “... Belediyemizce bu yer için proje uygulaması düşünüldüğünde ve 2 ay tahsis kirasını ödemediğinde koşulsuz ve şartsız 1 /bir) ay içerisinde adıma tahsisi yapılan yerleri boşaltmayı taahhüt ve kabul ederim.”, 3'üncü maddesinde, “Kiracı Akören Köyünde tahsis edilen . nolu odun kömür depo satış yeri en az 500m<sup>2</sup> alanın kullanım hakkına sahip olacak, 31.12.2010 tarihine kadar Belediyemizin uygun göreceği proje kapsamında inşa edecektir. Yapılmadığında irtibat bürosu tahsisi iptal edilecektir.”, 4'üncü maddesinde, “...30.08.2010 tarihinde irtibat bürosu açılacak bu tarihte irtibat bürosu açmayan, işyeri açma ruhsatını almayanların tahsisi iptal edilecektir kadar Belediyemizin uygun göreceği proje kapsamında



*inşa edecektir. Yapılmadığında irtibat bürosu tahsisi iptal edilecektir.*” düzenlemesi yer almıştır.

Belediye tarafından 13 kişiye tahsis yapılmıştır. Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesinin 4'üncü maddesinde göre 30.08.2010 tarihinde irtibat bürosu açılmaması ve bu tarih itibariyle irtibat bürosunun açılmaması nedeniyle işyeri açma ruhsatını almayanların tahsisleri iptal edileceği belirtildiği halde yedi kişi 02/2012 ile 11/2013 ayları arasında ruhsat almış, diğerleri ise eski işyerlerine ait ruhsatları kullanmıştır. Eski işyerlerinin ruhsatını kullanan kişiler eski işyerlerini 02.05.2011 tarihinde boşalttıklarına dair tutanak düzenlenmiş, bu kişilerin yeni işyerinde tam ne zaman faaliyete başladıklarına dair bir bilgiye ulaşılamamış ise de bu tarih itibariyle de yeni işyerlerinde faaliyete geçtikleri kabul edilmiştir. 63303 sicil numaralı kişi hariç diğerlerinin üst üste iki ay kiraları ödememeleri söz konusu olduğu halde Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesinin 2'nci maddesindeki, “*2 ay tahsis kirasını ödemediğinde koşulsuz ve şartsız 1 /bir) ay içerisinde adıma tahsisi yapılan yerleri boşaltmayı taahhüt ve kabul ederim.*” kuralının gereği yapılmamıştır. Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesinin 2'nci ve 4'üncü maddelerine aykırı davranan tahsisi sahiplerinin tahsislerinin iptali sağlanarak söz konusu yerler ihale ile kiraya verilmelidir.

Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesine aykırı davranan kişilerle ilgili sözleşmenin gereği yapılmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Odun ve Kömür deposunda faaliyet gösterenlerden, 08.05.2017 tarih ve 1136 sayılı yazımızla 2 ay üst üste kira ödemeyenlerin kiracılıklarının iptalleri için Başkanlık oluru ile Hukuk İşleri Müdürlüğüne yazı yazılmıştır.

Eki. 08.05.2017 tarih ve 1136 sayılı yazı

**Sonuç olarak** Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesinin 2'nci ve 4'üncü maddelerine aykırı davranan tahsisi sahiplerinin tahsislerinin iptali sağlanarak söz konusu yerlerin ihale ile kiraya verilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

## **BULGU 10: Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Yerlerin Kira Artışında 5957 Sayılı Kanun'a Uyulmaması**

Karabük Belediyesi yeni sebze halinde bulunan işyerlerinin kira artışlarında 5957 sayılı Kanun'a aykırı hareket edilmiştir.

5957 sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasında, " Belediye toptancı hallerindeki işyerleri, kiralama veya satış yoluyla işletilir. Ancak satılan işyeri sayısı, o haldeki toplam işyeri sayısının yüzde ellisini geçemez. Bu maddenin altıncı fıkrasındaki eylemlerin tespiti halinde satış işlemlerinin iptal edilip işyerlerinin geri alınacağına ilişkin olarak tapu kütüğüne şerh konulur ve bu şartların gerçekleşmesi durumunda taşınmazlar geri alınır. İşyerlerinin kiralanması veya satılması 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kira süresi en fazla on yıldır. Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun olması kaydıyla, kira süresi sona erenlerle ihaleye çıkılmaksızın yeniden kira sözleşmesi yapılabilir. Kira süresi sona erenler açılacak kiralama ihalelerine tekrar katılabilir. Bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar kira bedelleri, Üretici Fiyatları Endeksi oranında arttırılır." denilmektedir.

Timurlenk mevkiinde yeni yapılan yere 27.08.2012 tarihinde taşınılmıştır. Her bir yerin 2012 yılı kirası 230TL, 2013 yılı kirası 250TL, 2014 yılı kirası 270TL, 2015 yılı kirası 425TL, 2016 yılı kirası ise 460TL olarak encümenle belirlenmiştir. Bu belirlenmeler ÜFE artış oranına göre yapılmamıştır. Diğer taraftan rakamlar belirlenirken hangi kriter/kriterlerin dikkate alındığı ve nasıl bu rakama ulaşıldığı anlaşılamamıştır.

Kira artışının encümen yerine üretici fiyatları endeksi oranında arttırılması 5957 sayılı Kanun gereğidir.

**Kamu idaresi cevabında;** 5957 Sayılı Kanunun toptancı hallerindeki işyerleri ile pazar yerlerinin işletilmesi başlıklı 11 maddesinin 1 nolu bendinde belirtilen bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar kira bedelleri Üretici Fiyat Endeksi oranında arttırılır, maddesine göre kira artışı yapılacaktır.

**Sonuç olarak** Karabük Belediyesi yeni sebze halinde bulunan işyerlerinin kira

artışlarının 5957 sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrada hükmünde belirtildiği üzere ÜFE artış oranına göre yapılması gerekir.

#### **BULGU 11: Taşınmaz Kiralamalarında Kanunlara Uyulmaması**

Belediyenin kiraya verdiği taşınmazlarda Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

1'inci maddesinde, “.....belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynî hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.”

75 inci maddesinde, “...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, “Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”

18'inci maddesinin (e) fıkrasında, “Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.”

34'üncü maddesinin (g) fıkrasında, “Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.”

şeklinde yer alan düzenlemelerde belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemler belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip

olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümenince, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verileceği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır. Encümen kendisinde olmayan yetkiyi kullanarak taşınmazı üç yıldan fazla veya her yıl kira miktarını belirlemek suretiyle ucu açık bir şekilde yıllarca kiraya vermemeli ve kira süresinin belirsiz bir şekilde uzamasına neden olmamalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.01.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanun'unun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanun'un 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*" hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" yer alan düzenlemenin neticesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesindeki, "*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanunun 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi yürürlükte bulunmaktadır. Dolayısıyla 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Belediyenin sahip olduğu taşınmazlardan kiraya verilenlerin dosyalarına bakıldığında,

kimilerinin çok uzun süre (1984, 1987, 1992, 1995, 2000, 2002 vb.) önce kiraya verildiği, kiralanan bazı yerlerin boşaltılması ve ihaleye çıkılarak kiraya verilmesi yerine encümen kararıyla talipli olana devredildiği görülmüştür. Kiralanan taşınmazların kira bitiminde boşaltılarak yeniden ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyor ise ecrimisil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir.

Taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 sayılı Kanun'a göre ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 Sayılı Kanuna göre ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanacaktır.

Söz konusu 10 yılı aşan taşınmazlar konusunda bulguda belirtilen şekilde çalışmalar yapılacaktır.

Bulguda belirtildiği gibi çok eski dönemlerde kiralamada Belediye Meclisinin belirlediği kira artışını kabul ederse kiracılığı devam eder şeklinde düzenlenen madde nedeniyle kiracılık devam etmektedir.

**Sonuç olarak** Kiraya verilen taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 sayılı Kanun'a göre ihale suretiyle kiraya verilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

## **BULGU 12: Yevmiye Defterinde Bazı Yevmiyelerin Bulunmaması ve Geçmişe Yönelik Kayıt Yapılması**

İdarenin 2016 yılına ilişkin muhasebe sistemi incelendiğinde bazı yevmiye numaralarının bulunmadığı ve geçmişe yönelik kayıt yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 23'üncü maddesinde;

*“(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.*

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır. (...)" denilmektedir

Aynı Yönetmeliğin "Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni" başlıklı 44'üncü maddesinde ise;

*"(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki defterler kullanılır.*

*a) Yevmiye defteri (Örnek-37)*

*1) Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir. ... " hükmü yer almaktadır.*

Yönetmelikte belirtildiği üzere işlemler yevmiye tarih ve numara sırasına göre yevmiye defterine günlük olarak kaydedilmeli ve yevmiye numaraları 1 den başlayıp hesap dönemi sonuna kadar sırasıyla devam eden numaralarla kaydedilmelidir.

Karabük Belediyesi birleştirilmiş veriler defterinde yapılan incelemede bazı yevmiyelerin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bulunmayan yevmiyeler ise şunlardır: 9481, 9213,9214,9215,9217,9218,9219,9221,9201,9202,9080,8938,8878,8741,8580,8349,8350,8351,8353,8354,8355,8112,7878,7819,7820,7744,7721,7722,7723,7724,7725,7726,7713,7714,7693,7523,7381,7291,7225,7158,6902,6865,6866,6867,6868,6869,6842,6828,6138,6144,6000,6002,5921,5795,5738,5490,5300,5302,5160,5148,4997,4361,4250,4134,3976,3899,3900,3864,3827,3670,3646,3474,3375,3350,3227,3229,3235,3236,3171,3172,3174,3013,2961,2880,2833,2798,2799,2800,2801,2802,2803,2804,2805,2806,2807,2808,2809,2810,2811,2812,2813,2814,2815,2772,2774,2251,1952,1904,1336,1275,1277,1268,1201,1202,1173,1105,998,994,963,826,759,751,752,753,754,302,264,162,79,2.

Yevmiye numaralarının müteselsil ve boşluğa yer verilmeyecek şekilde artması ile muhasebe kayıtlarının meydana geldiği tarihte kayda alınması gerekir. Buna aykırılık teşkil eden yevmiye numaralarının varlığı, kullanılan muhasebe sisteminde geriye dönük olarak

işlem yapılabileceğini ifade etmektedir. Geriye dönük kayıt yapılabilmesi hatalı muhasebe kayıtlarının varlığı ve bu kayıtların ne zaman düzeltildiği yönünde yapılacak incelemelerin güvenilirliği üzerinde risk oluşturur. Muhasebe kayıtlarında, geçmişe dönük kayıtları ifade eden yevmiye numaraları ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yevmiye numaralarının Yönetmeliğe uygun olarak sırasıyla verilmesi ve yevmiye tarihi ile numarası arasında da uyumun sağlanması gerekmektedir.

**Tablo 5: Geçmişe Dönük Kayıtlar**

Yevmiye Tarih	Yevmiye No
18.02.2016	1267
01.02.2016	1269
18.02.2016	1270
05.01.2016	1271
18.02.2016	1272
18.02.2016	1273
28.01.2016	1274
19.02.2016	1276

**Kamu idaresi cevabında;** Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtildiği üzere işlemler yevmiye tarih ve numara sırasına göre günlük olarak kayıt işlemleri yapılacaktır. Muhasebe programının yevmiye kayıt işlemlerinin atlanmaması ve geriye dönük muhasebe kayıtlarına izin verilmemesi şeklinde ilgili firma ile de yazışma yapılarak 2017 Mayıs ayı itibari ile gerekli düzenlemeler yaptırılmıştır.

**Sonuç olarak** Yevmiye numaraları Yönetmeliğe uygun olarak sırasıyla verilmeli ve geçmişe dönük kayıt yapılmasına meydan verilmemelidir.

### **BULGU 13: Alımı Yapılan Malların Faturalarının Mal Tesliminden İtibaren 7 Gün İçinde Düzenlenmemesi**

Karabük Belediyesinin yaptığı mal alımlarına ait faturaların malın teslim alındığı tarihten itibaren 7 gün içinde düzenlenmesi hususuna dikkat etmediği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanun'unun "Fatura Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinde,

*"Faturanın düzenlenmesinde aşağıdaki kaidelere uyulur:*

*5. Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."*

ifadesi yer almaktadır.

Bu maddeye göre malın teslim alındığı tarihten itibaren en fazla 7 gün içinde faturanın düzenlenmesi gerekir. Örneğin, Zabıta Müdürlüğü'nün 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesine göre doğrudan temin usulü ile yapmış olduğu 258 adet Kompozit Antik Duba alımı işinde Malzeme Teslim ve Muayene Komisyonu Raporu 29.08.2016 tarihinde düzenlenmiş, satıcı firma tarafından 19.940,82TL olan fatura en geç 05.09.2016 tarihinde düzenlenmesi gerekirken 14.11.2016 tarihinde düzenlenmiştir. Yine Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü'nün 2016/86010 ihale kayıt numarası ile gerçekleştirmiş olduğu çimento alımı, muhtelif demir malzeme alımı, dalgıç pompa alımı işinde Malzeme Teslim ve Muayene Komisyonu Raporu 29.06.2016 tarihinde düzenlenmiş, satıcı firma tarafından 31.270,00TL olan fatura en geç 06.07.2016 tarihinde düzenlenmesi gerekirken 19.07.2016 tarihinde düzenlenmiştir.

213 sayılı Kanun'un 231'inci maddesi gereği faturanın malın teslim tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesine dikkat edilmelidir.

**Kamu idaresi cevabında;** 213 Sayılı Kanun 231. Madde 5. Fıkrasında belirtilen sürelerde fatura düzenletirilmesine gerekli özen gösterilecektir.

**Sonuç olarak** Faturanın malın teslim tarihinden itibaren 7 gün içinde düzenlenmesi için gereği yapılmalıdır.



## **BULGU 14: Asfalt Bitümleri Teslim Alınmadan Tüpraş'a Avans/Kredi Açılarak Ön Ödeme Yapılması**

İdarenin TÜPRAŞ'tan yapmış olduğu alımlarda teslimat yapılmadan ilgili firmaya kredi/avans açılmak suretiyle ön ödeme yapıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'unun 35'inci maddesinin birinci fıkrasında; "*Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.*" denilmiş ve maddenin devamında merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için ön ödemeye ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu Kararıyla çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği, diğer kamu idareleri için ön ödemeye ilişkin usul ve esasların ilgili mevzuatlarında düzenleneceği belirtilmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Ön ödemeler" başlıklı 123'üncü maddesinde ön ödemeler ile ilgili bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde belirtilen yönetmelik hükümleri uygulanır ifadesi yer aldığından merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için çıkarılan ön ödeme usul ve esasları hakkında yönetmelik hükümleri belediyeler içinde uygulanacaktır.

21/01/2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Açılan kredilerin ilgililere ödenmesi" başlıklı 8'inci maddesinde; *İhale mevzuatı çerçevesinde mal ve hizmet alımı gerçekleştirilecek kamu idarelerinden Bakanlıkça belirlenenlere yapılacak ön ödemelerde kredi tutarı, doğrudan ilgili kamu idaresinin banka hesabına aktarılabilir.*" hükmüne yer verilmiştir. 08.03.2007 Tarih ve 26456 sayılı Resmi Gazetede de Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliği yayımlanmıştır. Söz konusu tebliğin "Kredi şeklinde yapılacak ön ödemeler" başlıklı beşinci bölümünde tebliğe ekli Ek-3 listede belirtilen kamu idarelerine kredi karşılığı nakidin doğrudan idarenin banka hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve tebliğin EK-3 sayılı listesinde kurumlar sayılmış olup bunlar arasında Tüpraş bulunmamaktadır. Listede yer alan kuruluşlar kamuya ait kuruluşlar olup, bunlardan özelleştirilenlerin bu listeden çıkarılacağı ifade edilmiştir. Mal ve hizmet alımları nedeniyle

açtırlacak kredilerde, kredi karşılığı nakdin doğrudan kuruluşun banka hesabına aktarılması yalnızca kamu kuruluşlarına tanınmış bir haktır. Bu ön ödeme yöntemiyle mal ve hizmet teslim alınmadan TÜPRAŞ'a karşılıksız kredi kullanılmaktadır. TÜPRAŞ' tan yapılan alım, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabilmesine göre yapılmaktadır. Yukarıdaki Genel Tebliğ ekinde yer verilmeyen TÜPRAŞ'ın hesabına mal teslim alınmadan nakit göndermek suretiyle kredi/avans açılmamalıdır.

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ ve eki listede yer almayan TÜPRAŞ'a mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde kredi/avans açılmak suretiyle ön ödeme de bulunmamalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Ön Ödeme Usul ve Esasları hakkında genel tebliğ ve ekli listede yer almayan Tüpraş A.Ş.'a mevzuat hükümlerine aykırı bir şekilde avans açılarak ön ödemede bulunmamalıdır.

Bilim ve Sanayi Teknoloji Bakanlığı lonca.gov.tr sitesinden ürün/ürünlerin üreticisi hakkında bilginin alınabileceği ekli yazıda belirtilmektedir.

Bitüm ve bitümlü bağlayıcı konusunda tek imalatçı olan Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ne konu ile ilgili yazı yazılmış olup alınan ekli cevabı yazıda tüm müşterilere aynı yapılan uygulama ya peşin ödeme kapsamında ya da teminat mektubu karşılığında vadeli olarak gerçekleştirilmektedir.

Ek. 1 Adet Yazı

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, TÜPRAŞ' tan bitüm alımının peşin ödeme yapılması şartıyla gerçekleştirildiği ve TÜPRAŞ' ın bitümün tek üreticisi konumunda bulunduğu beyan edilmiş olsa da, Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğe ekli listede yer almayan ve özel bir kuruluş olan TÜPRAŞ'a kredi açılmak suretiyle ön ödemelerde bulunulmaması gerekmektedir.

Belediye ile TÜPRAŞ Genel Müdürlüğü arasında Asfalt alımı satımı ile ilgili protokol yapılması ve bu protokol çerçevesinde 4734 sayılı Kanunun ilgili maddeleri kapsamında alımın yapılması sağlanmalıdır.

### **BULGU 15: Belediye İtfaiye Yönetmeliğine Göre Bulundurulması Gereken Araçların Belediyede Mevcut Olmaması**

Belediye İtfaiye Yönetmeliğinde belirtilen asgari araç sayısının Karabük Belediyesinin İtfaiye teşkilatında bulunmadığı görülmüştür.

Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin “Araç” başlıklı 42 nci maddesinde İtfaiye teşkilatının asgari araç sayısının ilgili TSE veya EN standartlarına uygun olarak nüfus kriteri esas alınarak belirleneceğinden bahsedilmektedir. Yönetmeliğe göre Nüfusu 100.000-200.000 olan yerlerde; en az 1 adet acil kurtarma aracı, 1 adet çok maksatlı kurtarma aracı, 1 adet ambulans, 6 adet itfaiye söndürme aracı, 2 adet merdivenli araç, 2 adet çift kabinli pikap, 1 adet hizmet aracı bulundurulmalıdır.

Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmeliğin “Ödenek” başlıklı 133 üncü maddesinde de “*Kamuya ve özel sektöre ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde; Bu Yönetmelikte belirtilen sistem ve tesisatın yapımı ile araç-gereç ve malzemenin temini, bakım ve onarımı için ödenek ayrılır. Binaların yangından korunması için yıllık bütçelere konulan ödenek başka bir amaç için kullanılamaz.*” denilmiştir. Aynı Yönetmeliğin “Kamuya ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde ödenek” başlıklı 134 üncü maddesinde ise yangınla mücadele için gereken giderlerin belediyeler için kendi bütçelerine konulan ödeneklerle karşılanacağından bahsedilmektedir.

Belediye İtfaiye Yönetmeliği ile Binaların Yangından Korunması Yönetmeliğinin incelenmesinde, Belediyelerin nüfus kriterine göre asgari araç sayısını itfaiye teşkilatında bulundurması gerekeceği ve bu araç ve gereçlerin temini bakım ve onarımı için gerekli ödeneğin ayrılması ve bu işler için ayrılan ödeneğin ise başka bir amaç için kullanılamayacağı anlaşılmaktadır.

Karabük Belediyesinin 2015 yılı nüfusu 132.658 olduğundan itfaiye yönetmeliğinin 42 nci maddesinin d fıkrasında belirtilen araçlar belediye bünyesinde bulundurulmalıdır. Aşağıdaki tabloda Belediye İtfaiye Yönetmeliğe göre olması gereken araçlar ve belediyenin sahip olduğu araçlar gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde Yönetmeliğe göre 1 adet ambulans, 3 adet itfaiye söndürme aracı, 1 adet çok maksatlı kurtarma aracı ve 2 adet çift kabinli pikap belediye itfaiye teşkilatında bulunması gerekirken bulunmamaktadır.

Belediye İtfaiye Yönetmeliğine göre bulundurulması gereken asgari araçların bulundurulması gerekmektedir.

**Tablo 6: Mevcut ve Olması Gereken Araçlar**

Yönetmeliğe Göre Bulundurulması Gereken Araçlar (En Az)	Belediyede Bulunan Araçlar
1 adet acil kurtarma aracı	1 adet acil kurtarma aracı
1 adet çok maksatlı kurtarma aracı	---
1 adet ambulans	---
6 adet itfaiye söndürme aracı	3 adet itfaiye söndürme aracı
2 adet merdivenli araç	2 adet merdivenli araç
2 adet çift kabinli pikap	---
1 adet hizmet aracı	1 adet hizmet aracı

**Kamu idaresi cevabında;** Belediyemizin mali imkanları ölçüsünde yönetmelikte belirtilen araç sayısının tamamlanması hususunda gerekli çalışma yapılacaktır.

**Sonuç olarak** Belediye İtfaiye Yönetmeliğine göre olması gereken asgari araçların temini için gerekli işlemler yapılmalıdır.

#### **BULGU 16: Hizmet Alım İşi Sözleşmelerinde Mevzuatta Belirtilen Tip Sözleşmeye Uyulmaması**

Karabük Belediyesi'nin yapmış olduğu hizmet alımı işine ilişkin sözleşmelerin "Cezalar ve Sözleşmenin Feshi" başlıklı 16'ncı maddesinin Hizmet Alımları Uygulamaları Yönetmeliğinde belirtilen hizmet alımlarına ait tip sözleşmeye aykırı olduğu tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanun'unun "Tip sözleşmeler" başlıklı 5'inci maddesinde, "Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır.

*İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir.” ifadesi yer almaktadır.*

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Sözleşme tasarısı” başlıklı 17'nci maddesinde ise, *“İdare, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlar.*

*(2) Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve sözleşme türüne (götürü bedel/birim fiyat) göre 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenir.*

...”

hükümleri yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere idareyle yüklenici arasında imzalanacak hizmet alımına ilişkin sözleşme yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeye uymak zorundadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan hizmet alımlarına ait tip sözleşmenin Cezalar ve sözleşmenin feshi başlıklı 16'ncı maddesinde ise,

*“ 16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir*

*16.1.1.....*

*Bu madde aşağıda belirtilen açıklamalara uygun olarak İdare tarafından düzenlenecektir:*

*(1) Kısmi kabul öngörülmemiş işlerde, yüklenicinin işi süresinde bitirmemesi durumunda, İdare tarafından en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için kesilecek ceza miktarı sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere oran olarak belirtilecektir. Ancak, gecikmeden kaynaklanan aykırılığın işin niteliği gereği giderilmesinin mümkün olmadığı hallerde, 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin idarece feshedilebileceği, sözleşmenin feshedilmemesi halinde ise sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere idarece bu maddede belirlenecek oranda ceza uygulanacağı hususuna maddede yer verilecektir.*

(2) Kısmi kabul öngörülen işlerde, yüklenicinin işin kısmi kabule konu olan kısmını süresinde tamamlamaması durumunda, İdare tarafından en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için kesilecek ceza miktarı süresinde tamamlanmayan kısmın bedelinin % 1'ini geçmemek üzere oran olarak belirtilecektir. Ancak, gecikmeden kaynaklanan aykırılığın işin niteliği gereği giderilmesinin mümkün olmadığı hallerde, 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin idarece feshedilebileceği, sözleşmenin feshedilmemesi halinde ise sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere idarece bu maddede belirlenecek oranda ceza uygulanacağı hususuna maddede yer verilecektir.

(3) İşin özelliği gereği sürekli tekrar eden nitelikteki işlerde, işin tekrar eden kısımlarının sözleşmeye uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, idarece her bir aykırılık için ayrı ayrı uygulanmak suretiyle kesilecek ceza miktarı, sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere oran olarak belirtilecektir. Ayrıca, bu aykırılıkların ardı ardına veya aralıklı olarak gerçekleştirilmek suretiyle belli bir sayıya ulaşması durumunda, yukarıda öngörülen ceza uygulanmakla birlikte 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin feshedileceği hususu ile sözleşmenin bu şekilde feshedilebilmesi için gerekli olan aykırılık sayısı (iki veya daha fazla) idarece belirlenerek bu maddede yazılacaktır. Ancak ağır aykırılık hallerinde, bu aykırılık halleri maddede belirtilmek kaydıyla, aykırılık bir defa gerçekleşmiş olsa dahi yukarıda öngörülen şekilde sözleşmenin feshedilebileceği hususuna da idarece gerek görülmesi halinde bu maddede yer verilecektir.

(4) İşin tamamının ya da kısmi kabule konu olan kısmının süresinde bitirilmemesi veya işin tekrar eden kısımlarının sözleşmeye uygun olarak gerçekleştirilmemesi halleri hariç, idarece gerek görülüyorsa diğer sözleşmeye aykırılık hallerinin neler olduğu belirlenecek ve bu aykırılıkların gerçekleşmesi durumunda İdare tarafından en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için kesilecek ceza miktarı sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere oran olarak belirtilecektir. Ancak, söz konusu aykırılığın işin niteliği gereği giderilmesinin mümkün olmadığı hallerde, 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin idarece feshedilebileceği, sözleşmenin feshedilmemesi halinde ise sözleşme bedelinin % 1'ini geçmemek üzere idarece bu maddede belirlenecek oranda ceza uygulanacağı hususuna maddede yer verilecektir.

(5) İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarının, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin % 30'unu geçmeyeceği hususu da bu maddede belirtilecektir”.

denilmektedir.

İdareyle yüklenici arasında imzalanan sözleşmenin cezalar ve sözleşmenin feshi maddesi yönetmelikte yer alan tip sözleşmeye uymamaktadır. Soyut belirlenme yerine hangi eyleme karşı hangi cezanın uygulanacağı somut olarak belirlenmelidir. Sözleşmede ceza oranları belirlenmiş fakat hangi hallerde bu cezanın uygulanacağına ait bir açıklama bulunmamaktadır. Dolayısıyla sözleşmenin mevzuatta belirtilen tip sözleşmeye aykırı olduğu tespit edilmiştir.

İdarenin hizmet alımı ihalelerinde mevzuatta yer alan tip sözleşmeyi dikkate alarak sözleşme tasarısı hazırlaması gerekmektedir.

**Tablo 7: Mevcut Sözleşmelerde Yer Alan Hükümler**

İhale Numarası	Kayıt	Birim	Sözleşmedeki Ceza Maddesi
2015/136173		Su ve Kanalizasyon	16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir: 16.1.1. Sözleşme bedelinin % 1' dir. idare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin % 30'unu geçmeyecektir.
2016/280140		İmar ve Şehircilik	16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir: 16.1.1. % 1 Sözleşmenin feshedilmesi halinde sözleşme bedelinin %1 oranında ceza İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin % 30'unu geçmeyecektir.
2016/182135		Kültür ve Sosyal İşler	16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir: 16.1.1. Yüzde Bir İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir

		durumda, sözleşme bedelinin %30'unu geçmeyecektir.
2016/97671	Kültür ve Sosyal İşler	16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:  16.1.1. Yüzde Bir  İdare tarafından kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin %30'unu geçmeyecektir.

**Kamu idaresi cevabında;** Sözleşmelerde ceza oranları soyut belirlenme yerine hangi eyleme karşı hangi cezanın uygulanacağı somut olarak belirlenecektir.

**Sonuç olarak** Hizmet alım ihalelerinde mevzuatta yer alan tip sözleşmeyi dikkate alarak sözleşme tasarısı hazırlanması ve hangi eyleme karşı hangi cezanın uygulanacağını açık bir şekilde belirlenmesi sağlanmalıdır.

#### **BULGU 17: İtfaiye Müdürlüğünün Hizmetleri Karşılığı Belediye Meclisince Belirlenen Ücretlerden Bazı Ücretlerin Eksik Tahsil Edilmesi ve Bazılarından İse Hiç Ücret Tahsil Edilmemesi**

Belediye meclisince belirlenen baca temizleme ve eğitim ücretinin İtfaiye Müdürlüğüne gerçekleştirilmesine rağmen bazı ücretlerin eksik tahsil edildiği ve bazı hizmetlerin karşılığı olan ücretlerin ise tahsil edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu belirtilmiş ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesine göre, belediyeler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife



uygulanamayacağı hüküm altına alınmış ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 97'nci maddesinde, “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.” denilmiş ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 18 inci maddesinin (f) fıkrasında da, “Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek.” meclise ait bir yetki olarak ifade edilmiştir.

Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanununun Belediyenin gelirleri başlıklı 59'uncu maddesinde Belediyenin gelirleri arasında belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler sayılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre Karabük Belediyesi meclisince ücret tarifesi belirlenmiş ve İtfaiye Müdürlüğü ücret tarifesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

**Tablo 8: Belediye Meclisi Ücret Tarifesi**

	2015 Ücret Tarifesi	2016 Ücret Tarifesi
<i>A. Baca Temizleme Ücreti</i>		
<i>-Belediye vasıtası ile yapılacak tek kat daire bacalarının temizlenmesi</i>	65 TL	75 TL
<i>-Birden fazla meskenlerin her biri için baca temizleme ücreti (her daire için)</i>	45	50
<i>-Kaloriferli binaların baca temizlenmesi her kalorifer bacası için</i>	130	150
<i>B. EĞİTİM ÜCRETİ (İtfaiyecilik Eğitimi)</i>	325	350

İtfaiye müdürlüğünce gerçekleştirilecek bacaların temizlenmesi ve yerinde verilecek itfaiyecilik eğitim ücreti için meclisin belirlediği tarife üzerinden ücret tahsil edilmesi gerekir.

Aşağıdaki tablolarda İtfaiye Müdürlüğünce verilen hizmetlerin meclisin belirlediği tarifeye uygun olmadığı görülmüştür. Eksik tahsilatların tespit edildiği tabloda; 2016 yılı ücret tarifesinde eğitim verilen kurumlardan alınması gereken tutar 350 TL iken 275 TL tahsil

edilmiş ve bacası temizlenen kurumdan ise 150TL tahsil edilmesi gerekirken 130TL tahsil edilmiştir. Yine itfaiye müdürlüğünce kamu kurumlarına verilen hizmetlerden ücreti alınmayanlar ayrı bir tabloda gösterilmiştir. İtfaiye eğitimi verilen kurumlardan tahsil edilmesi gereken 2.800TL'nin tahsil edilmediği ve kalorifer bacası temizlenen kurumlardan ise 750TL tahsil edilmesi gerekirken tahsil edilmediği görülmüştür.

Belediye meclisi tarafından belirlenen itfaiye eğitim ve baca temizleme tarifeleri hizmet karşılığı alınması gereken ücretlerdir. Ayrıca 2464 sayılı Kanunda da ifade edildiği üzere söz konusu hizmetler ilgililerin isteğine bağlı olarak belediye tarafından gerçekleştirildiğinden belediye meclisince düzenlenmiş olan tarifeye göre ücret almalıdır. Meclis tarifesinde ve kanunda hizmeti alan kişinin kamu kurumu ya da özel kurum olması belediyenin ücret tahsil etmesine engel değildir.

2017 yılında bu hususa dikkat edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

**Tablo 9: Meclis Tarifesine Uygun Olmayan Eksik Tahsilatlar**

<b>Eğitim Verilen Kurum</b>	<b>Tahsil Edilmesi Gereken</b>	<b>Tahsil Edilen</b>	<b>Fark</b>
Sönmezler Madencilik D.Ç.İnşaat Temizlik Lmt. Şti	350	275	75
Ore Metal İnşaat Nakliyat San ve Tic. Lmt. Şti.	350	275	75
<b>Kalorifer Bacası Temizlenen Kurum</b>			
Özel Karabük Merkez Final Temel Lisesi	150	130	20
<b>TOPLAM</b>	<b>850,00</b>	<b>680,00</b>	<b>170,00</b>

**Tablo 10: Hizmetin Karşılığı Olan Ücretin Alınmadığı Kurumlar**

<b>Eğitim Verilen Kurum</b>	<b>Tahsil Edilmesi Gereken Tarife</b>	<b>Tahsil Edilen</b>	<b>Fark</b>
-----------------------------	---------------------------------------	----------------------	-------------

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	350	0	350
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	350	0	350
Karabük Belediyesi Özel Eğitim Uygulama ve İş Uygulama Merkezi Müdürlüğü	350	0	350
İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü	350	0	350
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	350	0	350
Çocuk Evleri Koordinasyon Müdürlüğü	350	0	350
Karabük Polis Meslek Eğitim Merkezi Müd.	350	0	350
<b>Kalorifer Bacası Temizlenen Kurumlar</b>			
İl Emniyet Müdürlüğü lojmanları	150	0	150
Askerlik Şubesi Başkanlığı	150	0	150
Cumayanı İlkokulu Müd.	150	0	150
İl Jandarma Komutanlığı	150	0	150
Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü	150	0	150
<b>TOPLAM</b>	<b>3.550,00</b>	<b>0</b>	<b>3.550,00</b>

**Kamu idaresi cevabında;** Belediye 2016 yılı gelir tarifesinde, Eğitim ücreti başlığı altında belirlenen 350 TL.lik ücret, eğitimi talep eden kişi ya da kuruluşun iş yerinde personeline verilecek “ İtfaiyecilik eğitimi” için belirlenmiş ücrettir.

Eğitim verilen kurumlardan ücret alınmaması, Karabük Belediye Meclisinin 06.09.2007 tarih ve 34 nolu oturumunda onaylanmış bulunan KARABÜK BELEDİYESİ İTFAİYE MÜDÜRLÜĞÜ GÖREV VE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ'nin İtfaiye Müdürlüğü

görevlerini belirleyen 27. Maddenin (e) bendinde yer alan, “ Halkı, kurum ve kuruluşları itfaiye hizmetleri ile ilgili olarak bilgilendirmek, alınacak önlemler konusunda eğitmek ve bu konuda tatbikatlar yapmak, nükleer ,biyolojik ve kimyasal ( NBC) maddeleri ile kirlenmelerde arıtma işlemlerinde yardımcı olmak” görevi çerçevesinde kurum mensubu ve çalışanlarını bilgilendirme eğitimidir.

Bu eğitim, gelir tarifesinde tanımlanan İtfaiyecilik Eğitimi olmayıp, yönetmelikte verilen görev kapsamında kurumlara verilmesi gereken eğitimlerdir. Ücret alınmasına gerektiren bir eğitim değildir.

Kalorifer ve baca temizliği yapıp ücret alınmayan kurumlar Resmi Devlet daireleridir. Ücret tarifesinde kast edilen baca temizlik ücretleri, konut ve ticari iş yerlerini tarif etmektedir. Bu resmi kurumların bacaları, KARABÜK BELEDİYESİ İTFAIYE MÜDÜRLÜĞÜ GÖREV VE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ’ nin İtfaiye Müdürlüğü görevlerini belirleyen 27. Maddenin (g) bendinde yer alan, “ Bacaları yangınlara karşı önlemler yönünden denetleme” görevi çerçevesinde yapılmış olup, kamuya ait bu Resmi Devlet binaların yangın riskinden korunması adına bacaları temizlenip denetimi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca yapılan baca temizliği sonrasında, daha verimli bir yanma gerçekleştiğinden , az yakıt ile fazla ısı elde edilmesi sureti ile kamunun menfaatinin korunması amaçlanmıştır. Temizlenmiş bacalarda daha az “ baca atığı “ atmosfere karışmakta olup hava kirliliğinin önüne geçilerek insanların sağlığının korunması da sağlanmaktadır.

Bulguda adı geçen Sönmez Madencilik D.Ç. İnşaat Temizlik Lmt. Şti. , Ore Metal inşaat Nakliyat San ve Tic. Lmt. Şti., Kalorifer Bacası Temizlenen Kurum, Özel Karabük Merkez Final Temel Lisesi mükelleflere eksik tahsil edilen itfaiye ücretleri fark olarak tahakkuk ettirilmiştir.

Eki: 3 Adet Tahk. Belgesi

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, eğitim ücretinin talep eden kişi ya da kuruluşun işyerinde verileceğini, eğitim verilen kurumlardan ücret alınmamasının Karabük Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliğine göre yapıldığından bu eğitimin gelir tarifesinde tanımlanan İtfaiyecilik Eğitimi olmadığını, Yine Kalorifer ve baca temizliği ücret tarifesinde kast edilenin konut ve ticari işyerlerini tarif ettiğini, kamuya ait Resmi Devlet binaların yangın riskinden korunması adına bacaların temizlendiğini ve aynı yönetmeliğe göre ücret alınmadığını belirtmiştir.

2016 yılı belediye meclis tarifesinde eğitim ücreti ( İtfaiyecilik eğitimi) olarak tarife belirlenmiştir. İtfaiye Müdürlüğüne kişi ve kurumlara verilen eğitimlerden tarifede belirtilen ücret alınmalıdır. İtfaiye Müdürlüğü Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 27'inci maddesinde itfaiyecilik eğitiminin kapsamı belirtilmiştir. Bu yüzden müdürlükçe yönetmelik kapsamında verilecek eğitimler kurum mensubu ve çalışanları bilgilendirme kapsamında değildir. Yine meclis tarifesinde Belediyenin baca temizleme ücretinin kaloriferli binalar, tek katlı binalar ve birden fazla meskenlerin her biri için ne kadar ücret alınacağı belirtilmiştir. Meclis tarifesinde resmi dairelerden baca temizleme ücreti alınmayacağına dair bir ifade bulunmamaktadır.

Belediye tarafından isteğe bağlı olarak sunulan mal ve hizmet olduğu için herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli olarak uygulanmamalıdır.

### **BULGU 18: Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması**

Karabük Belediyesi tarafından gerçekleştirilen içme suyu şebekesi ve atık su kanal şebekesi yapım, yenileme ve tamirat işleri için yapılan harcamalara karşılık olarak Su Tesisleri ve Kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 87'nci maddesinde yeni kanalizasyon tesisi yapılması ve mevcut tesislerin ıslahı için yapılan giderlerin, "Su Tesis Harcamalarına Katılma Payı" başlıklı 88'inci maddesinde yeni içme suyu şebekesi yapılması ve mevcut tesislerin tevzii ve ıslahı için yapılan giderlerin bunlardan faydalananlardan katılma payı olarak tahsil edileceği belirtilmiştir. Kanunun 89'uncu maddesinde ise katılma paylarının nasıl hesaplanacağına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Kanunun 94'üncü maddesinde katılma paylarının hesaplanmasının uygulama yönetmeliği ile açıklanacağı belirtilmiştir. Bu maddeye istinaden 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmeliğin "Uygulama Esasları" başlıklı 2'nci bölümünde yer alan 8, 9 ve 10'uncu maddelerinde Kanalizasyon harcamalarına katılma payının tahakkuk ve tahsil hükümleri yer almaktadır. 8'inci maddeye göre yeni kanalizasyonların yapılması ve

mevcut olanların ıslah edilmesi halinde katılma payı alınacağı belirtilmiştir. 9'uncu ve 10'uncu maddelerde ise kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hesaplanması ile tahsiline ilişkin hükümler yer almakta, 11'inci maddesinde ise bu payın ne zaman tahakkuk edeceği belirlenmektedir. Yönetmeliğin 12, 13, 14 ve 15'inci maddelerinde su tesisleri harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsil usulleri belirlenmiştir. 12'nci maddeye göre yeni içme suyu şebekesi yapılması ve mevcut olanların ıslah edilmesi için yapılan harcamalarından katılma payı alınacağı belirtilmiştir. 13'üncü ve 14'üncü maddelerinde ise kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hesaplanması ile tahsiline ilişkin hükümler yer almakta, 15'inci maddesinde ise bu payın ne zaman tahakkuk edeceği yer almaktadır.

Aşağıda yer alan tabloda 2009-2016 yılları arasında Karabük Belediyesinin bütçe imkanlarıyla Kanalizasyon ve Su Tesisleri ile ilgili yapmış olduğu giderler yer almaktadır.

Karabük Belediyesinin yukarıda yer alan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak katılma paylarını hesaplayarak ilgililerden tahsilini sağlaması gerekir.

**Tablo 11: Yapılan Harcamalar**

YIL	KANALİZASYON GİDERİ	SU GİDERİ	TOPLAM
2009	124.553,00	327.735,00	452.288,00
2010	218.206,00	636.276,00	854.482,00
2011	197.683,00	2.329.198,00	2.526.881,00
2012	74.146,00	499.162,00	573.308,00
2013	277.443,69	720.073,48	997.517,17
2014	297.025,17	890.632,32	1.187.657,49
2015	824.186,55	501.188,33	1.325.374,88
2016	684.913,20	476.524,44	1.161.437,64
<b>TOPLAM</b>	<b>2.698.156,61</b>	<b>5.744.513,57</b>	<b>9.078.946,18</b>

**Kamu idaresi cevabında;** Su tesisleri ve Kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının Tahakkuk ve Tahsilatlarının yapılmaması;

T.C. anayasasının 127. Maddesinde;

*“Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını*

*karşılama üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.*

*Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.*

.....

.....*Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.”* Hükmü mevcuttur.

5393 sayılı Belediye Kanunu’ nun;

3. maddesinde *“Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,”*

15. maddesinde *“Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:*

*a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.*

*b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.*

*c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.*

*d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.*

*e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek.*

*f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.*

*g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.*

*h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.*

*i) Borç almak, bağış kabul etmek.*

*j) Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili*

mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçək ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.

k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.

n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.

o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak.

p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiğı bütün işleri yürütmek.

r) (Ek: 12/11/2012-6360/18 md.) Belediye mücavir alan sınırları içerisinde 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda tesis edilecek elektronik haberleşme istasyonlarına kent ve yapı estetiğı ile elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak ücret karşılığında yer seçim belgesi vermek,

s) (Ek: 4/4/2015-6645/84 md.) Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak.



(Ek fıkra: 4/4/2015-6645/84 md.) (s) bendi uyarınca asansörlerin yıllık periyodik kontrolünü yapacak belediyeler ile yetkilendirilmiş muayene kuruluşlarının sahip olması gereken şartlar, yıllık periyodik kontrol esasları ile yıllık periyodik kontrol ücretleri Türkiye Belediyeler Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Standardları Enstitüsü temsilcilerinin de yer alacağı bir komisyon tarafından belirlenir. Konuya ilişkin düzenlemeler, komisyon kararları doğrultusunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılır. (Ek fıkra: 12/11/2012-6360/18 md.) (r) bendine göre verilecek yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücret Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca belirlenir. Ücreti yatırılmasına rağmen yirmi gün içerisinde verilmeyen yer seçim belgesi verilmiş sayılır. Büyükşehir sınırları içerisinde yer seçim belgesi vermeye ve ücretini almaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir.

(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.

Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/18 md.) Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler. (1)

Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.”

59. maddesinde “Belediyenin gelirleri şunlardır:

a) Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları.

b) Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay.

c) Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler.

d) Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.

e) Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.

f) Faiz ve ceza gelirleri.

g) Bağışlar.

h) Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler.

i) Diğer gelirler. Büyükşehir belediyelerinde büyükşehir sınırları ve mücavir alanları içinde belediyelerince tahsil edilen emlak vergisi tutarının tamamı ilgili ilçe ve ilk kademe belediyeleri tarafından alınır. Bunlardan büyükşehir belediyesine veya özel idareye ayrıca pay kesilmez.”

Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik’ in 1. Maddesinde “kamu hizmetlerinin hızlı, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere, idarelerin uyması gereken usul ve esasları düzenlemektir.”

Yukarıda açıklanan hükümlerden anlaşılacağı üzere belediyelerin gelir kaynakları belirlenmiştir ve **belediye hizmetlerinin kâr amacı taşıyamayacağı** düşünülmüştür.

2664 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’ nun;

*Kanalizasyon harcamalarına katılma payı başlıklı 87. Maddesinde “Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır:*

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

*İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.*

*Su tesisleri harcamalarına katılma payı başlıklı 88. Maddesinde “Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır:*

a) Yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı.

*Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır.” Hükümü mevcuttur.*

Belediyemiz tarafından mahallerimizde mevcut bulunan su ve kanalizasyon hatları zaten bulunmaktadır. Kanalizasyon bakımından yeni tesis yapılması, mevcut tesislerin ıslah edilmesi ve su tesisleri yönünden de yeni içme suyu şebeke tesisi yapılması ve mevcut tesislerin tevsi ve ıslahı söz konusu değildir. Yeni arzlarda katılım bedeli/ücret ise alınmaktadır.

Şehrimizde su kayıp kaçak oranları çok fazla miktarda olup Belediyemiz şebeke yenilemesi yapmamış buralarda kayıp kaçığın önlenmesi için revizyon yapmıştır. Su kaynaklarının verimli kullanılması, kayıp ve kaçakların önlenmesi çalışması yapılmış, su şebekelerindeki kayıp/kaçak oranının yüksek oluşu nedeniyle su kaynaklarındaki israfın önlenmesi amacıyla tedbirler alınmıştır.

Karayollarının şehrimizde yeni çevre yolu açılması nedeniyle var olan ana isale hatları da deplase edilmiştir.

Şehrimizde yıllar içerisinde heyelan, sel, hızlı yağmur ve çıkma sular etkisi ile yollarda bozulmalar ve kaymalar olması ve bu kesimlerde de mevcut olan su ve kanalizasyon hatları deforme olması nedeniyle hatlar revizyon edilmiş ve yer değiştirme işlemleri yapılmıştır.

Lokal olarak bazen doğal etkilerle meydana gelen arızalar nedeniyle yenileme, genişletme ve ıslah kapsamında olmayan tamiratlar da gerçekleştirilmiştir.

Şehrimiz genelinde doğalgaz dağıtımı %90-95 oranında tamamlanmıştır. Doğalgaz hatlarının geçtiği yerlerde, su ve kanalizasyon hatlarının yerlerinin değiştirilmesi zorunluluğu doğmuştur.

Suyun ulaştırılmasında, kalitesinde herhangi bir eksilme ve azalma, abonelere sağladığı bir artış, fayda söz konusu değildir. Çalışmalar su kaynaklarının verimli kullanılması ve israfın önlenmesi, zorunlu değişiklik ve arızaları gidermeye yönelik tamirat çalışmalarıdır.

Yukarıda açıklanan durumların abonelerin kullanımıyla alakalı bir yenileme, ıslah, tevsi işi olmadığı bu nedenle abonelere yansıtılamayacağı düşünülmüştür.

Söz konusu katılım hesaplamalarının geriye dönük yapılması halinde ise yapılacak olan uygulama orantısız ve mükerrer bir hesaplama şekli olacağından vatandaşlara karşı haksız bir uygulama olacağı değerlendirilmiştir.

Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde vatandaşlara yansıtılmaması düşünülen harcamaların abonelere tahakkuku yapılmamıştır. Ancak yapı kullanma belgesi verilen yeni

yerlerdeki yeni aboneliklerde harcamalara katılım bedelleri su katılım bedeli adı altında tahakkuk edilmiştir.

Ekte yer alan abonelik sözleşmelerinden anlaşılacağı üzere su katılım bedeli, su bağlantı ücreti ve kanalizasyon bağlantı ücreti adı altında yapılan tahakkuklar vardır. Muhasebe kayıtlarımızda bu yönde yapılan hatalı tahakkuklar varsa mevzuata uygun hale getirilecektir.

2009 ila 2016 yılları arasında yenileme, genişletme, ıslah amacı taşımayan tamiratlar, zorunlu yer değiştirme nedeniyle kullanılması gereken **3.219.979,36 TL** tutarında muhtelif özelliklerde (ana hatlar için zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan çelik borular hariç) malzeme alımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2010 ila 2015 yılları arasında toplam **6.075.433,61 TL** bedelle destek personeli ihalesi yapılarak, Belediyemizin su ve kanalizasyon hizmetleri yerine getirilmiştir.

Belediyemiz bünyesinde 2009 yılından bugüne kadar 17.872 dairelik inşaat ruhsatı kesilmiştir. Bunlardan yapı kullanma izin belgesi verilen ve yeni abonelikleri başlatılan **10.622 yeni aboneye katılım bedeli** adı altında tahakkuk yapılmıştır. Ayrıca yapı kullanma izin belgesi alma durumuna gelecek **7.250 adet katılım bedeli ve bağlantı ücreti** tahakkuku yapılacak yeni abone başvuruları beklenmektedir.

01.01.2009-11.05.2017 tarihleri arasında su katılım bedeli olarak **456.511.41 TL** tahakkuk ettirilmiş, su ve kanalizasyon bağlantı ücreti adı altında KDV hariç toplam 1.030.679,91 TL tahakkuk gerçekleştirilmiştir.

2009-2016 yılları arası deplase, yukarıda sayılan nedenlerle yapılan işler için ve yeni yerleşim alanlarına su arzı amacıyla alınan boru bağlantı malzemeleri için yapılan harcama tutarı 3.129.979,36 ₺'dir. Yine bu işler için yapılan işçilik harcamaları 2009-2016 yıllarında 6 yıllık işçilik harcamaları 6.075,433,61 ₺'dir. Bu harcamaların büyük kısmı yol, gaz çalışmalarında yapılan su ve kanalizasyon deplaseleri ve depo bakım onarımlarında kullanılan malzemelerdir.

Yapmış olduğumuz çalışmalarda onarım, deplase çalışmaları ve **su arzıyla** ilgili harcamaların net olarak ayrılması mümkün değildir. Çalışmalar değerlendirildiğinde;

Harcamaların yaklaşık %70'i  $(3.219.979,36 \text{ TL} + 6.075.433,61 \text{ TL}) * \%70 = 6.506.789,08 \text{ ₺}$  si yukarıda açıklanan nedenlerle yapılan işler içindir.

Harcamaların yaklaşık %30'u  $(3.219.979,36 \text{ TL} + 6.075.433,61 \text{ TL}) * \%30 = 2.788.623,89 \text{ ₺}$  ile ise su ile ilgili yeni yapılaşma olan yerlere ve ihtiyaç olan mahallelere yenileme çalışması yapılarak **su arzı** sağlanmıştır.

Buna göre su ve kanalizasyon katılım paylarının vatandaşlara haksız ve eşitlik ilkesini bozmadan tahakkuk ettirilecek miktarı 2.788.623.89₺ olması gerektiği, Kanuna göre tahakkuk ettirilecek tutarın harcamaların 1/3 oranına göre miktarının 926.541.29₺ olduğu değerlendirilmiştir. Şu ana kadar yeni abonelerden 456.511.41₺ katılım payı tahakkuku gerçekleştirilmiş, 470.029,88 ₺ su arzını kullanmaya başlayıp, tahsilâtımızı gerçekleştireceğimiz bedel bulunmaktadır. İmar Müdürlüğü verilerine göre 2 yıl içerisinde 7.250 adet abonenin su kullanımıyla beraber Katılım Payı tahakkuku/tahsilâtı gerçekleştirilecektir.

EKLER:

Ek-1: Abone Sözleşmesi(2 Parça)

Ek-2: Tahakkuk İcmal Raporları (9 Parça)

Ek-3: İmar Müdürlüğü Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Sayısı

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, yeni tesis yapılmasının, mevcut tesislerin ıslah edilmesinin, su tesisleri yönünden yeni içme suyu şebeke tesisi yapılmasının ve mevcut tesislerin tevsi ve ıslahının mümkün olmadığından yeni arzlarda katılım bedelinin alındığını, su ve kanalizasyon hatlarının deforme olması nedeniyle hatların revizyon edilmiş olduğu ve yer değiştirme işlemlerinin yapıldığını, doğal olarak gelişen arızalar nedeniyle yenileme, genişletme ve ıslah kapsamında olmayan tamiratların gerçekleştiğini, çalışmaların su kaynaklarının verimli kullanılması ve israfın önlenmesi, zorunlu değişiklik ve arızaları gidermeye yönelik tamirat çalışmaları olduğunu ve abonelerin kullanımıyla alakalı bir yenileme, ıslah, tevsi işi olmadığını, söz konusu katılım hesaplamalarının geriye dönük yapılması halinde ise yapılacak olan uygulamanın orantısız ve mükerrer bir hesaplama olacağını bu yüzden abonelere tahakkuk yapılmadığını, yeni aboneliklerde harcamalara katılım bedellerinin su katılım bedeli adı altında tahakkuk ettirildiğini, 01.01.2009-11.05.2017 tarihleri arasında su katılım bedeli olarak 456.511.41 TL tahakkuk ettirildiğini, hesaplamalar çerçevesinde su ve kanalizasyon katılım paylarının vatandaşlara haksız ve eşitlik ilkesini bozmadan tahakkuk ettirilecek miktarının 2.788.623.89TL olması gerektiğini, kanuna göre tahakkuk ettirilecek harcamaların 1/3 oranına göre miktarın 926.541.29TL olduğunu ve bunun 456.511.41TL'sinin katılım payı olarak tahakkukunun gerçekleştirilmiş olduğunu, geriye kalan 470.029,88TL tahsilatın gerçekleştirileceğini belirtmiştir.

İdarece, gelişen arızalar nedeniyle tamiratların gerçekleştiği ve tutarın net olarak tespit

edilmesinin de zor olduğu ifade edildiğinden idarece yapılmış olan hesaplamaların kabul edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Hesaplamalar çerçevesinde vatandaşa 470.029,88 TL tahakkuk ettirilmeli ve bundan sonraki çalışmalarda bulgu konusu edilen hususa dikkat edilmesi gerekmektedir.

### **BULGU 19: Belediye Birimleri ile Ücretsiz Su Kullanılan Yerlerde Sayaç Bulunmaması**

Karabük Belediyesince su tahakkuku yapılmayan yerlerde su sayacı bulunmadığı, dolayısıyla ne kadar su tüketiminin yapıldığının ölçülmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu belirtilmiştir. Belediyece su ücretine ilişkin tahakkuk yapılsa da tüketilen suyun miktarının belirlenmesi için sayacın bulunması ve belli periyotlarla sayacın okunması gerekir. Böylece su tüketimine ilişkin verilerin elde edilmiş olması sağlanacaktır.

Su ücreti tahakkuk ettirilmese de bu yerlere su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

**Tablo 12: Su Sayacı Bulunmayan Yerlere Ait Tablo**

Su Tüketilen Yer	Sayı	Sayaç Durumu
Belediye Hizmet Binaları	3	Yok
Sosyal Yaşam Merkezleri	23	Yok
Veterinerlik-Atıksu Arıtma-Mezbahane	2	Yok
Vidanjör	2	Yok
Park ve Bahçeler	16	Yok
Hayratlar	15	Yok
Tuvaletler	8	Yok
Mezarlıklar	4	Yok
Pazar Yerleri	10	Yok
Muhtarlık Binaları	10	Yok

Camiler	82	Yok
---------	----	-----

**Kamu idaresi cevabında;** Su ücreti tahakkuk ettirilmese de bu yerlere su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Su kaynağından şehre verilen su miktarı rapor edilmekle beraber bulguda belirtilen şekilde sayaç takılması için 28.04.2017 tarihli 1061 ve 1077 sayılı yazılarımızla sayaç takılması istenilmiştir.

Eki. 2 Adet Yazı

**Sonuç olarak** Su tüketimi olan yerlerle ilgili su sayacının takılarak ne kadar su tüketildiğinin takip ve rapor edilmesi sağlanmalıdır.

#### **BULGU 20: Belediyeye Ait Bazı Taşınmazların Kanuna Aykırı Tahsis Edilmesi**

Belediyeye ait bazı taşınmazların mevzuata aykırı olarak meclis kararı olmadan ve Kanuna aykırı olarak derneklere tahsis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

*"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;*

*c) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.*

*d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis*

*işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz."* hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilecektir. Sadece meclis kararıyla tahsis edilebilmesi mümkün iken Türkiye Muharip Gaziler Derneğine 2007, Türkiye Sakatlar Derneğine 2012 ve Şehit Aileleri Derneğine 2007 yılında yapılan tahsislerle ilgili herhangi bir yazı ve karar bulunmamaktadır. Diğer taraftan derneklere taşınmaz tahsisi de mümkün değildir.

Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazların iptali sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Türkiye Muharip Gaziler Derneğine, Türkiye Sakatlar Derneğine ve Şehit Aileleri Derneğine yapılan tahsislerle ilgili herhangi bir yazı ve karar bulunmadığı ve Meclis kararı olsa bile derneklere tahsisi de mümkün değildir. Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazların iptali sağlanmalıdır, denilmektedir.

Söz konusu uygulama ülkemiz genelinde yaygın olup, 5393 Sayılı Kanunun 13 ve 14. Maddelerinde belirtilen Sosyal Sorumluluk Projesi olarak değerlendirilmiştir.

Nihai kararınız doğrultusunda işlem yapılacaktır.

**Sonuç olarak** 5393 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesi ile 14'üncü maddesi yapılan tahsislerin gerekçesi olamaz.

Türkiye Muharip Gaziler Derneğine 2007, Türkiye Sakatlar Derneğine 2012 ve Şehit Aileleri Derneğine 2007 yılında yapılan tahsislerle ne Meclis kararı ne de herhangi bir yazı bulunmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde yer alan hükme göre Belediyeler kendilerine ait taşınmazları aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer



kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilecektir. Söz konusu kurumlara sadece meclis kararıyla tahsis yapılması mümkündür. Türkiye Muharip Gaziler Derneği, Türkiye Sakatlar Derneği ve Şehit Aileleri Derneğine taşınmaz tahsisi de mümkün değildir.

Kanuna aykırı olarak söz konusu Deneklere yapılan tahsis/kullanılma işlemine son verilmelidir.

### **BULGU 21: Belediyeye Ait Bir Adet Taşınmazın Esnaf ve Sanatkârlar Odasına Kanuna Aykırı Tahsis Edilmesi**

Karabük Belediyesine ait Yenişehir Mahallesi Türk Telekom binası arkasında bulunan taşınmaz Meclisin 04.02.2015 gün ve 2/29 sayılı kararıyla Esnaf Ve Sanatkârlar Oda Başkanlığına birlik hizmet binası olarak kullanılmak üzere tahsis edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde,

*"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;*

*c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.*

*d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."* hükmü getirilmiştir. Bu hükme göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis

edebilir. Esnaf Ve Sanatkârlar Oda Birliği kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir.

Belediye meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Ancak birlik hizmet binası kullanılmak üzere tahsis edilen taşınmazın bu kapsamda olmadığı açıktır.

Kanuna aykırı tahsis edilen taşınmazın iptali sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanuna göre kurulan Karabük Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ana sözleşmesinin 4. Maddesinde Birlik Kamu Kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip meslek kuruluşudur, denilmektedir. Görevleri dolayısıyla elde ettiği gelirler, katma değer vergisi ve emlak vergisi hariç her türlü vergi ,resim ve harçtan müstesna olması nedeniyle tahsis yapılmıştır.

28.04.2017 tarih ve 1076 sayılı yazımızla tahsisin iptali için yazı yazılmıştır.

Ek. 1 Adet Yazı

**Sonuç olarak** Kamu idaresi 5362 sayılı Kanun ile Karabük Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ana sözleşmesinin 4'üncü maddesinden bahsedilerek tahsisin yapıldığını ifade etmiştir.

Bulguda belirtildiği üzere Esnaf Ve Sanatkârlar Oda Birliği kamu kurumu olmayıp Anayasanın 135'inci maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşuna taşınmaz tahsisi ise 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin (d) fıkrasına göre mümkün değildir. Belediye Meclis kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Ancak kullanım amaçlarına bakıldığında tahsis edilen taşınmazların bu kapsamda da olmadığı anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine uygun olmayan taşınmaz tahsisinin iptali sağlanmalıdır.

## **BULGU 22: Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi Ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkililiğini Kullanması**

Karabük Belediyesinde kadrolar dolu olduğu halde başka birinin kadroya vekâlet ettirildiği, vekâlet ettirilen kişinin harcama yetkilisi olarak da görev yaptırıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesine göre, memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği, yine boş kadrolara ait görevlerinde vekâleten gördürülebileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 63'üncü maddesinde, "*Belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.*" denilerek harcama yetkilisinin tanımı yapılmış, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Harcama yetkisi ve yetkilisi" başlıklı 31'inci maddesinde de, "*Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.*" hükmü yer almıştır.

5018 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılmış olan 1 seri numaralı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğde harcama yetkililerinin belirlenmesi konusunda, "*5018 sayılı Kanunun 5436 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesinin birinci fıkrasında bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. Bu hüküm uyarınca bütçe sınıflandırması harcama yetkilisini belirleyen temel unsur olmaktadır.*" denilerek harcama yetkilisinin kim tarafından kullanılacağı açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, Karabük Belediyesinde müdür kadrolarında bulunan kişiler var iken o kadrolara vekâleten görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Dolu kadroya vekâleten görevlendirme yapılamayacağından dolayı harcama yetkililiğini de vekâleten görevlendirilen yerine asıl kadroda bulunanın kullanması gerekir. Bu

kişiler görevden alınmadığı ve bu kadrolar boş olmadığı sürece yetkinin vekâleten görevlendirilen kişilerce kullanılması mümkün değildir. Şüphesiz 657 sayılı Kanun'da memuriyette kadroyu esas almıştır.

Dolu olan kadrolara vekâleten görevlendirme yapılmaması ve harcama yetkililiğini de kadroda bulunan kişinin kullanması sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

**Tablo 13: Asil-Vekil Kadroları Tablosu**

<b>Kadro / Birim</b>	<b>Asil Olarak Kadroda Bulunan Ve Yetki Kullandırılmayan</b>	<b>Vekâleten Atanan Ve Yetkileri Kullanan</b>
Temizlik İşleri Müdürü	Selahattin YILMAZ	Mehmet Emin ÜNAL
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	Yılmaz ÇELEN	İrfan KARTAL
Kültür ve Sosyal İşler Müdürü	Cavit KESGİNCİ	Ali KARA
Sosyal Yardım İşler Müdürü	Ahmet ÖZMEN	Ali ÇAMBAŞI
Gecekondu ve Sosyal Konutlar Müdürü	Ali KARA	Mevlüt SÖYLEYİCİ

**Kamu idaresi cevabında;** Görevlendirmeler ve atamalar, 5393 sayılı Belediye Kanununun 37. Maddesine göre Belediye Başkanına ait olup, 657 sayılı DMK.'nu ve yönetmelik ve maddelerine göre personel görevlendirilmeleri ve atamaları yapılmaktadır.

**Sonuç olarak** Müdür kadrolarında kişiler var iken o kadrolara vekâleten görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Dolu kadroya vekâleten görevlendirme yapılamayacağından dolayı harcama yetkililiğini de vekâleten görevlendirilen yerine asil kadroda bulunanın kullanması gerekir. Bu kişiler görevden alınmadığı ve bu kadrolar boş olmadığı sürece yetkinin vekâleten görevlendirilen kişilerce kullanılması mümkün değildir.

Dolu olan kadrolara vekâleten görevlendirme yapılmaması ve harcama yetkililiğini de kadroda bulunan kişinin kullanması sağlanmalıdır.

### **BULGU 23: Hurdacılara Yapılan Tahsislerin Sözleşmeye Aykırı Devredilmesi**

Hurdacılara yapılan tahsislerden iki tanesinin devri Encümen kararıyla sözleşmenin 21'inci maddesinde sayılan kişiler haricindekilere yapılmıştır.

Mülkiyeti Karabük Belediyesine ait Akören köyü sınırları içindeki parsellerin bulunduğu alan Hurdacılar/Geri Dönüşüm işi ile işgal etmek üzere Belediye Meclisinin 04.05.2011 gün ve 76 numaralı kararıyla belirlenerek ilgililere tahsis edilmesine karar verilmiştir.

Belediye ile tahsis alan arasında 20.05.2013 tarihinde imzalanan Hurdacılar ve Geri Dönüşüm Alanı Olarak Ayrılan Alana Ait Tahsis Sözleşmesinin 14'üncü maddesinde, *“Tahsis edilen alan Belediyemizin izni olmadan devir edilemez, ikinci şahıslara kullanılamaz.”* ve 21 inci maddesinde, *“Tahsis yapılan kişinin eş, anne, baba ve çocukları dışında devir yapılamaz.”* düzenlemesi yapılmıştır.

21.12.2015 gün ve 2/1044 ile 24.12.2015 gün ve 6/1061 sayılı Encümen kararlarında, *“Hukuk İşleri Müdürlüğünün tahsisli arsayı devralacak kişi ya da kişilerin tahsis koşullarını tahsis edilen kişilerle aynı şekilde taşıyor olmaları, tahsis sözleşmesinin 21'inci maddesinin uygulamada aslında kişiye 1 inci derece akrabalarına kira ya da tahsisli taşınmaz devri konusunda kolaylık sağlamak amacıyla konulduğunun görülmesi, tahsis sözleşmesinin 14'üncü maddesinde, tahsis edilen alana Belediyenin izni olmadan devredilemez çerçevesinde değerlendirildiğinde devrin yapılmasında yasal bir engel olmadığı değerlendirilmiştir.”* şeklindeki görüşü esas alınarak iki adet devrin üçüncü şahıslara yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu yerler bu işi yapan kişilere belli şartlarla tahsis edilmiştir. 14'üncü maddenin virgül sonrası cümlesi devirle ilgili olmayıp fiili olarak bir başka kişiye kullanılmayla ilgilidir. İlk cümlesi ise belediyenin izni olmadan devir edilemeyeceği ile ilgilidir. 21'inci madde ise kimlere devir yapılacağını açıkça düzenlemiştir. Tahsis yapılan kişinin eş, anne, baba ve çocukları dışında belediyeden izin alınmadan devir yapılması Odun-Kömür Satış Depoları ve İrtibat Bürosu Tahsis Sözleşmesine aykırıdır. Kendilerine yer tahsisi yapılan kişi ya 21'inci maddedeki kişilere devir yapacak ya da işyerini boşaltarak belediyeye teslim edecektir. İşyerinin belediye teslim edilmesi durumunda ise bu yer ihale ile kiraya verilecektir.

Tahsis edilen yerlerin devirlerinde sözleşmenin 21'inci madde hükmüne göre işlem

yapılmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Söz konusu devirler bulguda da belirtildiği gibi Hukuk İşleri Müdürlüğümüz görüşü ile yapılmıştır.

Tahsis edilen yerlerin devirlerinde sözleşmenin 21. Maddesi hükmüne göre işlem yapılacaktır.

Tüm devirler aynı meslek grubu içerisinde ve kalan sürenin kullanımı için yapılmıştır.

1. Devir Elif ÇOŞKUN'dan eşinin ortağı olduğu Mescier Metal Mamulleri Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti.ne 24.12.2015 tarih ve 2344526 nolu makbuzla devir için 18 aylık kura ücreti olan 295,00 TL x 18 Ay = 5.310,00 TL. alınarak yapılmıştır.
2. Devir 28.12.2015 tarihinde Mehmet KOÇ'tan aynı meslek grubunda ve kalan süreyi kullanmak için 395,00 TL x 18 Ay = 7.110,00 TL. ile Sinan ŞAHİN' e 28.12.2015 tarih ve C 2338708 sayılı makbuzla tahsil edilerek yapılmıştır.

Eki. 2 Adet Makbuz Fot.

1 Adet 06.05.2009 tarih ve 5/53 sayılı Meclis Kararı

**Sonuç olarak** Tahsis edilen yerlerin devirlerinde sözleşmenin 21'inci madde hükmüne göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

#### **BULGU 24: Çalışanlara Verilen Sosyal Denge Ödemesine İlişkin Sözleşmenin Yenilenmesinde Mevzuata Uyulmaması**

Karabük Belediyesinde çalışan memur ve sözleşmeli personele yapılan sosyal denge ödemelerine ilişkin alınan Meclis kararının 2014 yılında alındığı ve belirsizlik içerdiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesi, *“Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dâhil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme*

*dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir.” ile “Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması” başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasındaki, “27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir.” hükmünün birlikte değerlendirilmesinde, sözleşme sona erdiğinde belediye başkanı sosyal denge ödemesiyle ilgili yazıyı meclise sevk ederek meclise teklifte bulunmalı, meclis tarafından sosyal denge ödenmesiyle ilgili karar verilmesi halinde belediye başkanı da ilgili sendika ile sözleşme imzalamalıdır.*

Karabük Belediyesi ile Sendika arasında imzalanan sözleşmede sözleşmenin yürürlük ve süresinin 01.01.2016 tarihinde başlayıp 31.12.2016 tarihinde sona ereceği belirtildiği halde, 16'ncı maddesinin son paragrafında, “Sözleşmenin yenilenmemesi veya görüşmelerin uzaması durumunda iş bu Toplu Sözleşmede verilen miktarlar her yıl %10 oranında artırılarak uygulanır.” denilmiştir. 2014 yılında alınan 09.04.2014 gün ve 43 numaralı Meclis kararında, “Karabük Belediyesi ile yetkili sendika Türk Yerel Hizmet sendikası arasında Sosyal denge sözleşmesi imzalanabilmesi için Belediye Başkanı Rafet VERGİLİ'ye yetki verilmesine” denilerek yetki belediye Başkanına verilmiştir. Bu tarihten sonra başka bir meclis kararı alınmamıştır.

Meclis şayet birden fazla yılı kapsayacak bir sözleşme için yetki vermeyi düşünüyor ise bunu kararında belirtmelidir. Meclisin hangi şartta ve ne kadar süre ile yetki verdiği belirsizdir. 2016 yılı sözleşmesinin 16'ncı maddesinin son paragrafında yer alan ifadeye göre belirsiz ve sınırsız bir şekilde 2016 yılı sözleşmesi uygulanabilir ki, bu durum 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin ikinci paragrafında yer alan sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemeyeceği hükmüne aykırılık oluşturur.

Memurlara verilecek sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınması, meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi ve toplu sözleşmede de bu süreye uyulması gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Memurlara verilecek sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınması Meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi ve toplu sözleşmede bu süreye uyulması gerekir.

Bulguda belirtildiği şekilde 03.05.2017 tarih ve 5/33 sayılı Meclis kararı ile süre belirtilerek yetki kararı alınmıştır.

**Sonuç olarak** Sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınmalı, Meclisin yetki verdiği süre belirtilmeli ve toplu sözleşmede de bu süreye uyulmalıdır.

#### **BULGU 25: Okul Servislerinde Yönetmelikte İstenen Şartların Olmaması**

Belediye sınırları içinde faaliyet gösteren okul servislerinden Belediyeden çalışma izni alanlarından bazıları yönetmelikte istenen şartları taşımamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasında, "*Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.*" yer alan hükme göre belediye servislere çalışma izni vermektedir.

28.08.2007 gün ve 26627 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Okul Servis Araçları Yönetmeliğinin "Taşıma işlerinde çalışanlar" başlıklı 8'inci maddesine göre, şoförlerin 26 yaşından gün almış olması, E Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık, B Sınıfı Sürücü Belgesi için 7 yıllık sürücü belgesine sahip olması ve her beş yılda bir şoförlük mesleği bakımından bedeni ve psikoteknik açıdan sağlıklı olduklarını gösteren bir sağlık raporunun yetkili sağlık kuruluşlarından alınması, rehber personelin 22 yaşını doldurması ve en az lise mezunu olması gerekir. (Yönetmelikte rehber personelin 20 yaşını doldurmuş ve en az ilköğretim mezunu olması yeterli olarak belirtilmiş ise de söz konusu hüküm Danıştay kararı gereği rehber personelin 22 yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olması şeklinde uygulanmaktadır.) Karabük Belediyesince çalışma izni verilen okul servis araçlarına ait kayıtların



incelenmesinde, 78 S 0011, 78 S 0012, 78 S 0038, 78 S 0044 (Bir şoförün şartı tutup, diğerinin şartı tutmamaktadır.), 78 S 0053 (Bir şoförün şartı tutup, diğerinin şartı tutmamaktadır.), 78 S 0059, 78 S 0062 plakalı servislerin şoförlerinin E Sınıfı Sürücü Belgesi için 5 yıllık ve B Sınıfı Sürücü Belgesi için 7 yıllık sürücü belgesine sahip olması şartını taşımadığı, 33 adet servis şoförünün her beş yılda bir şoförlük mesleği bakımından bedeni ve psikoteknik açıdan sağlıklı olduklarını gösteren bir sağlık raporunun olmadığı veya süresi dolduğu halde yenilemediği, 6 servisin rehber personelinin yaş şartı kriterine uygun olmadığı görülmüştür.

Belediye tarafından servislere çalışma izni verilirken Yönetmelikte istenen şartların dikkate alınması gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Belediye Başkanlığımız tarafından çalışmalarına müsaade edilen Okul Servis Araçlar Yönetmeliğinin “ Taşıma İşlerinde Çalışanlar “ başlıklı 8inci maddesine göre şartlara uygun olmayan şoför ve yardımcı personel ile ilgili şartların uygun hale getirilmesine çalışılacak olup uygun olmayanlar iptal edilerek Belediyemiz tarafından servislere çalışma izni verilirken Yönetmelikte istenilen şartlar dikkate alınarak, uygun olanlara çalışma izni verilecektir.

**Sonuç olarak** Yönetmelikte istenen şartlar olmadan servislere çalışma izni verilmemelidir.

## **BULGU 26: Taşınmaz Kiralamalarda Kira Artışının Kira Şartname Ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi**

Belediyenin sahip olduğu taşınmazların kira artışlarının nasıl olacağına şartname ve sözleşmelerinde belirlenmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'unun Şartnameler başlıklı 7'nci maddesinde, ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak yer alacak hususların şartnamelerde gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Kira artışları ile ilgili gerek 2886 gerekse 5393 sayılı Kanunlarda bir hüküm bulunmadığından bu konuda şartname ve sözleşmedeki hükümler dikkate alınmalıdır. Kira şartname ve sözleşmelerinde idarenin ve kiracının haklarını korumak amacıyla kira artışının nasıl olacağına açıkça yer verilmelidir. Bu hukukta var olan belirlilik ilkesi gereğidir. Belediyenin şartname ve kira sözleşmelerinde yer alan, “*kira bedelleri Belediye Meclisince belirlenecek*” ifadesi soyut ve belirsiz olduğu gibi bu yetkinin kullanımında ölçsüz davranılması da mümkündür.

Şartname ve sözleşmelere kira artışlarının nasıl olacağının açıkça yazılması sağlanmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Şartname ve sözleşmelerde kira artışlarının nasıl olacağı açıkça yazılacaktır.

Gerekirse Maliye Bakanlığı 300 sıra no.lu Milli Emlak Genel Tebliğine göre kira artışları Belediye Meclisince belirlenir maddesi yerine bu şekilde olan kiracılar için diğer yıllar kiralari Devlet İstatistik Enstitüsünce yayımlanan Üretici Fiyat Endeksi ( bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim oranı ) oranı kullanılarak hesaplanacaktır, şeklinde konu Belediye Meclisine getirilecektir.

**Sonuç olarak** Şartname ve sözleşmelere kira artışlarının nasıl olacağının hukukta var olan belirlilik ilkesi gereği açıkça yazılması gerekir.

## **BULGU 27: Ticarethane Abone Grubunun Yönetmelik ve Meclis Kararında Belirlenmemesi**

2016 yılı Meclis tarifesinde üç ticarethane grubu olduğu, ancak hangi işletmenin hangi gruba dâhil olduğuna dair bir belirlemenin bulunmadığı görülmüştür.

03.09.2008 gün ve 8/115 sayılı Meclis kararı ile kabul edilen Karabük Belediyesi Su ve Kanalizasyon Tarifeler Yönetmeliğinin Abonelerin Gruplandırılması ve Tarife Uygulaması başlıklı 7'nci maddesinde, “*B-Ticarethane –Yazıhane Tarifesi Uygulanacak Aboneler: Gelir sağlamak amacıyla her çeşit meslek ve sanat faaliyeti ile zanaatın icra edildiği yerler;*

*ticarethaneler, fırınlar, kahvehaneler, lokantalar, ofisler, bürolar, özel eğitim ve özel sağlık kurumları gazino vb. gibi ticari hizmet üretim yerleridir.”* denilmiş, 2016 yılı Karabük Belediyesi Su Fiyatı ve Evsel Atık Tarifesinde Ticarethane 4,72 TL/m<sup>3</sup>, Sanayi TC2 7,87 TL/m<sup>3</sup>, Ticarethane Berber/Kuaför 2,77 TL/m<sup>3</sup> olarak belirlenmiştir. TC2 olarak belirlenen ticarethane grubunun fırın, otel, benzinlik ve tekstil atölyesi olduğu ve fiilen uygulandığı görülmüştür. Gerek Yönetmelikte gerekse meclis kararında bir belirleme olmadığına göre fiilen yapılan abonelik ayrımının hukuki temeli bulunmamaktadır. Ticarethane aboneliğinde sınıflandırma yapılması düşünüyor ise bunun ya yönetmelikte düzenlenmesi ya da su tarifesinin belirlendiği meclis kararında belirlenmesi gerekir.

Ticarethaneler arasında uygulanması düşünülen farklı abone ücret tarifesine ilişkin yönetmelik değişikliği veya meclis kararı alınmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Ticarethaneler arasında uygulanması düşünülen farklı abone ücret tarifesine ilişkin yönetmelik değişikliği veya Meclis Kararı alınmalıdır, denilmektedir.

Bulguda belirtildiği şekilde 03.05.2017 tarih ve 5/31 sayılı Meclis Kararı alınmıştır.

**Sonuç olarak** Abone gruplarının tereddüte meydan vermeyecek şekilde tanımlanması ve ücret tarifesinin bu tanımlamaya uygun şekilde belirlenmesi gerekir.

## **BULGU 28: Yapım İşlerinde Ataşmanlar ve İlgili Defterlerin Tutulmaması**

Karabük Belediyesinde ihale edilen yapım işlerinde yapılan işlerin ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için gerekli defterler tutulmamaktadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Ataşmanlar ve ilgili diğer defterler” başlıklı 28’inci maddesinin birinci fıkrasında, “*İşyerlerinde, yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için, örneklerine göre şantiye günlük defteri, röleve ve ataşman defterleri, bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur. Yüklenici bu defterleri ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya*

*yükleniciye verilir.*” denilmektedir. Düzenleme bu şekilde olmasına rağmen inşaat işlerinde bahsedilen defterler tutulmamıştır.

Yapım işlerinde yapılan işlerin ayrıntılarını günü gününe kayıt etmek için gerekli defterler tutulmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “ Ataşmanlar ve ilgili diğer defterler” başlıklı 28’nci maddesinin birinci fıkrasında,” İşyerlerinde,yapılan işlerin bütün ayrıntılarını günü gününe kayıt altına almak için,örneklerine göre şantiye günlük defteri,röleve ve ataşman defterleri,bunlarla ilgili belgeler yüklenici ile birlikte yapı denetim görevlisi tarafından tutulur.Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir.” denilmektedir.

Bundan sonra yapım işlerinde yapılan işlerin ayrıntılarını günlük olarak şantiye günlük defteri,röleve ve ataşman defterlerinin tutulmasına özen gösterilecektir.

**Sonuç olarak** Yapım işlerinde yapılan işlerin ayrıntılarını günü gününe kayıt etmek için gerekli Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 28’inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen defterlerin tutulması gerekir.

#### **BULGU 29: Bazı İşlemlerde Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması**

100 Kasa Hesabının borcuna kaydedilen tutarın 108 Hazır Değerler Hesabı kullanılmadan 102 Bankalar Hesabına aktarıldığı ve banka hesapları arasındaki para devirlerinde de 108 Hesabı kullanılmadan 102 Banka Hesabının alacak tarafından çıkış yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 70’inci maddesinde Diğer Hazır Değerler hesabının nasıl kullanılması gerektiği anlatılmaktadır. “Hesabın işleyişi” başlıklı 72 inci Maddesinde, *“Diğer hazır değerler hesabına ait borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

*a) Borç*

1) Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlar bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabına alacak kaydedilir.

4) Muhasebe birimlerine ait ulusal para birimi cinsinden banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

3) Kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlardan, bankaya yatırıldığı anlaşılanlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına borç kaydedilir.

4) Muhasebe birimlerine ait banka hesapları arasındaki para aktarımı için bankaya verilen talimatlardan yerine getirilenler bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Yönetmelik hükmünden anlaşılacağı üzere paranın kasadan bankaya yatırılması için gönderildiğinde söz konusu tutar 108 hesabının borç kısmına kaydedilmeli ve 100 kasa hesabı alacak çalıştırılmalıdır. Bu tutarın bankaya yatırıldığı anlaşıldığı anda ise 108 hesabı alacak 102 hesabına borç kaydı yapılmalıdır.

108 diğer hazır değerler hesabının bir başka kullanım şekli olan banka hesapları arasındaki para devirleri için bankaya verilen talimatlar üzerine 108 hesabı borç 103 hesabı ise alacak çalışmalıdır. Paranın çıktığı banka hesabı 102 alacak 103 hesabı ise borç çalışırken paranın aktarıldığı hesabın 102 hesabına borç 108 hazır değerler hesabına ise alacak kaydı yapılmalıdır.

Karabük Belediyesi parayı kasadan bankaya yatırırken 108 diğer hazır değerler hesabını kullanmayıp 100 kasa hesabını alacak, 102 hesabını ise borç çalıştırmıştır. Ters durumda ise bahsedilen hesaplar ters çalıştırılarak kapatılmıştır. Yine idare banka hesapları arasındaki para devirlerinde 102 hesabını alacak diğer ekonomik kod düzeyindeki 102 hesabını ise borç çalıştırarak 103 hesabının da hatalı kullanılmasına neden olmuştur.

İdarenin söz konusu yönetmelik hükümlerine uygun olarak kayıt yapması gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** 108 Hazır Değerler Hesabı Mahalli İdareler Bütçe ve

Muhasebe Yönetmeliğinde belirtildiği şekilde kullanılacaktır.

**Sonuç olarak** Yönetmeliğe uygun olarak 108 Hazır Değerler Hesabı kullanılmalıdır.

### **BULGU 30: Bütçe Emanetine Kaydedilen Tutarların Kayda Alınış Sırasına Göre Ödenmemesi**

Giderlerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanununun “Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34'üncü maddesinde, “*Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.*”, “Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında, “*Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur.*” düzenlemeleri yapılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 249'uncu maddesinin “Bütçe emanetlerinden yapılacak ödemeler” başlıklı (b) fıkrasında da, *Bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması sırasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır. Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve numarası yazılır.*” denilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı gibi idarenin nakit mevcudunun

tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle alınan mal, hizmet ve yapım karşılığı tutarlar 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesabında izlenen giderlerin ödenmesi işleminin kayda alınma sırasına göre gerçekleştirilmesinden muhasebe yetkilisi sorumludur. Kurumun mali iş ve işlemlerinin incelemesinde, satıcılara olan borçları gösteren 320 Hesabından yapılan ödemelerin mevzuat hükümlerine aykırı olarak muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir. Satıcılara olan borçlar muhasebe kaydına alındığı sırayla ödenmelidir. İdareye iş yapanların alacaklarını zamanında tahsil edemedikleri için açacakları davalar nedeniyle oluşacak mahkeme giderlerinden, borçları kayıt sırasına göre ödemeyenler ile kontrol etmeyenlerin sorumlu olacağı açıktır.

Yapılan incelemeler neticesinde Karabük Belediyesi kayıtlarında şu örneklere rastlanmıştır. 5503 numaralı yevmiyenin faturası 06.06.2016 tarihinde, tahakkuku 27.06.2016 tarihinde, ödemesi ise 02.08.2016 tarihinde gerçekleşmiştir. 5501 numaralı yevmiyenin faturası 10.06.2016 tarihinde, tahakkuku 27.06.2016 tarihinde, ödemesi ise 29.07.2016 tarihinde gerçekleşmiştir. Örnekten görüldüğü üzere 5503 numaralı yevmiyenin faturası 5501 numaralı yevmiyeden daha önce kesilmiştir. Ödemenin de bu sıraya uygun olması gerekmektedir. Ancak faturası sonra kesilen 5501 numaralı yevmiyenin daha önce ödendiği tespit edilmiştir. Diğer bir örnek ise şöyledir: 4702 numaralı yevmiyenin faturası 24.05.2016 tarihinde, tahakkuku 30.05.2016 tarihinde, ödemesi ise 23.06.2016 tarihinde gerçekleşmiştir. 4729 numaralı yevmiyenin ise faturası 23.05.2016 tarihinde, tahakkuku 31.05.2016 tarihinde, ödemesi 23.06.2016 tarihinde gerçekleşmiştir. Görüldüğü üzere faturası erken kesilen 4729 numaralı yevmiyenin tahakkuku 4702 numaralı yevmiyeden daha önce olması gerekirken tam tersi bir durumun olduğu görülmüştür.

Kurumca bütçe emanetine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınış sırasına göre ödenmesi gerekmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarlar emanete alınma sırasına göre ödenilmesi yapılacak, ancak 2.000,00 TL. ve üzerinde yapılacak olan ödemelerde alacaklılardan istenen Vergi Dairesi Müdürlüklerinden **istenen** borç belgelerinde ise ödeme tarihlerinde farklılık gösterebilmektedir.

**Sonuç olarak** Yapılan incelemede emanet hesabında kayıtlı tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı görülmüştür. Satıcılara olan borçların muhasebe kaydına alındığı sırayla ödenmesi gerekir.

### **BULGU 31: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi**

Karabük Belediyesince kiraya verilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarihinde 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. 27.05.2016 tarihli 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Yürürlük” başlıklı 512'nci maddesinde *“Bu Yönetmeliğin bütçenin hazırlanmasına ilişkin hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri ise 1.1.2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.”* denilmiştir. Yönetmeliğin bütçenin yayımlanması haricindeki diğer hükümleri 01.01.2016 tarihinden itibaren geçerlidir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı” başlıklı 475'inci maddesinde idarelerin bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağından bahsetmektedir. 476'ncı maddesinde ise,

*“a) Borç*

*1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.*

*b) Alacak*

*1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.”*

denilmektedir.

Mevzuattan da anlaşılacağı üzere kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenler 990



hesabında izlenmeli ve kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç 999 hesabına ise alacak kaydedilmelidir. Kira süresi sonra erenler ise kayıtlı değerleri üzerinden 990 hesabına alacak 999 hesabına ise borç kaydedilmelidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kayıt yapılması gerekir.

**Kamu idaresi cevabında;** Eğitimli personel yetersizliğinden kaynaklanan kiraya verilen taşınmazların muhasebe kayıtlarından izlenmesi sağlanacaktır.

**Sonuç olarak** Kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerle ilgili kaydın Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak yapılması sağlanmalıdır.

### **BULGU 32: Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının Kullanılmaması**

Uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının 472 hesabına kaydedilmemesinden dolayı faaliyet dönemi içerisinde yapılan kıdem tazminatı ödemelerinde 472 hesabı kullanılmadan 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabına kayıt yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “472 Kıdem tazminatı karşılıkları” başlıklı 330'uncu maddesinde hesabın işleyişi anlatılmaktadır. Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmeli ve vadesi bir yılın altına düşen kıdem tazminatı olduğunda ise 472 hesabı borç 372 hesabı ise alacak çalışmalıdır.

Yapılan incelemeler neticesinde Karabük Belediyesinde 1.738.858,86TL kıdem tazminatı ödemesi yapılmış ve bu ödemeler yapılacağı zaman 630 Giderler Hesabı borç ve 372 hesabı alacak çalıştırılmıştır. Ödeme yapıldığında ise 372 hesabı kapatılmıştır. Yönetmeliğe göre muhasebe kayıtlarında önce 472 hesabına kayıt yapılmalı ve vadesi bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları 472 hesabından 372 hesabına alınmalıdır.

472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabının kullanılmaması Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine aykırılık teşkil etmektedir.

**Kamu idaresi cevabında;** 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabı 2017 yılı içerisinde Belediyemiz birimleri ile gerekli yazışmalar yapılacak ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine aykırılık teşkil etmeyecek şekilde kullanılacaktır.

**Sonuç olarak** Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun şekilde 472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabı kullanılmalıdır.

### **BULGU 33: Doğalgaz Dağıtım Lisansı Alan Firmayla İlgili Gerekli Hukuki İşlemlerin Yapılmaması**

Karabük Belediyesinin ortaklık payına düşen tutarın Kargaz Doğalgaz Dağıtım Anonim Şirketi tarafından gönderilmediği tespit edilmiştir.

4646 sayılı Doğalgaz Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (g) fıkrasının yedinci bendinde,

*“Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla yüzde on oranında artırılabilir. Ancak bu artış Hazineye borcu bulunmayan ve ilave kredi talep etmeyen veya Hazineye olan kredi borçlarını tasfiye ettikten sonra, bu amaçla Hazine garantili kredi sağlamaması kaydıyla mümkün olabilir.”* denilmiş ve Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 21'inci maddesinde de, *“Dağıtım lisansı alan şirket, lisans yürürlük tarihinden itibaren bir ay içerisinde, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli defaten ve peşin ödenmek kaydıyla en fazla yüzde yirmi oranına kadar artırılabilir.*

*Belediye veya belediye şirketinin hisse almaması veya bir yönetim kurulu üyeliğine hak kazanamayacak oranda hisse alması halinde, şirket durumu Kuruma bildirir. Kurum, şirketten Türk Ticaret Kanununun 275 inci maddesine göre, belediyeye şirket yönetim ve denetim kurullarında temsil hakkı verecek düzenlemelerin yapılmasını isteyebilir.”* düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereğince; herhangi bir ilde doğalgaz dağıtım

şirketi lisansı alan firma, yetki aldığı şehirde bulunan belediyeyi yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Yani, yetki alınan şehirde bulunan belediye sermaye koyma şartı aranmaksızın doğalgaz dağıtım şirketinin %10 ortağı olduğundan şirketin elde ettiği kârın %10'unun belediyeye yatırılması gerekir. Karabük Belediyesi ortaklık payını tahsil etmek için Kargaz dağıtım şirketine dilekçe ile başvurmuştur. Ancak Kargaz A.Ş., belediyelerin şirkete hissedar olabilmeleri için Bakanlar Kurulunun onayı gerektiğini, dolayısıyla Bakanlar Kurulu Kararı şirkete ulaşmadan devir işleminin yapılmaması gerektiğini ve Bakanlar Kurulu Kararının şirkete ulaşmasını müteakip hisse devrinin gerçekleşmesi gerektiğini belirtmiştir.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un "Mahalli İdarelerde Özelleştirme Uygulamaları" başlıklı 26'ncı maddesinin son fıkrasında " *Belediyeler ve diğer mahalli idareler ile bunların kurdukları birlikler tarafından ticari amaçla faaliyette bulunmak üzere ticari kuruluşlar kurulması, mevcut veya kurulacak şirketlere sermaye katılımında bulunması, Bakanlar Kurulu'nun iznine tabidir.*" denilmektedir.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere belediyeler ticari amaçla faaliyette bulunacak mevcut ya da kurulacak şirketlere sermaye katılımında bulunursa Bakanlar Kurulu iznine tabi olacaktır. Mevzuata göre Karabük Belediyesi sermaye koyma şartı aranmaksızın doğalgaz dağıtım şirketinin %10 ortağı olduğu için belediyenin Kargaz A.Ş' ye sermaye katılımında bulunmasına ihtiyaç yoktur. Yani bu işlemin Bakanlar Kurulu iznine tabi olmaması gerekir

Sonuç olarak Belediye bu konu ile ilgili gerekli hukuki işlemleri başlatmalıdır.

**Kamu idaresi cevabında;** Belediyemiz pay oranı %4,6 olup, söz konusu bulgu daha önceki yıllardan sorulmuş olup, şirketin 15.02.2016 tarih ve 042 sayılı yazıları ekte sunulmuştur. Ayrıca aynı şirketin dağıtım yaptığı diğer belediyeler de aynı durumdadır.

2016 yılı bulgusu üzerine dağıtım şirketine 09.05.2017 tarih ve 1150 sayılı yazı yazılmıştır ve 18.05.2017 tarih , 00461 sayılı yazıları ekte sunulmuştur.

**Sonuç olarak** Kamu idaresi cevabında, bu konunun daha önceki yıllarda da sorulduğunu, şirketin dağıtım yaptığı diğer Belediyelerin de aynı durumda olduğunu, bulgu üzerine dağıtım şirketine yazı yazıldığını belirtmiştir.

Konunun daha önceki yıllarda da bulgu konusu yapılmasına rağmen belediyece sadece şirkete yazı yazılarak işlem tesis edilmiştir. Diğer belediyelerde de aynı durumun olmasından ziyade konunun sonuçlanması önemlidir. Belediye bu konu ile ilgili gerekli hukuki işlemleri başlatmalıdır.

#### **BULGU 34: Yapım İşlerinde İş Artışı ile İlgili Olarak Süre Hesabının Olmaması**

Karabük Belediyesinde ihale edilen yapım işlerinde iş artışının ne kadar olacağı belirlenmediği ve verilen sürenin neye göre hesaplandığı anlaşılamamıştır.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesinde, "*Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dâhilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.*" denilmektedir.

4735 sayılı Kanun'a göre öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla mümkün olmaktadır. Bu durumda ne kadar iş artışının olacağına dair hesaplamaların olması ve ilave artış nedeniyle verilecek sürenin bir hesaplama dayanağına dayanması gerekir. İş artış olurlarında genel olarak % 20 artış oranında yapılması ve ...süre verilmesi ifadesi yer almaktadır. Verilecek sürenin bir hesaba dayanmadan verildiği görülmüştür. İmalatta ne kadar iş artışının olacağına ortaya konulması ve bu imalata göre süre hesaplaması yapılması gerekir. Süre hesabı veriye dayanmadan belirlenmemelidir.

İş artışında 4735 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesindeki şartların olması ve ilave imalat artışı ile verilecek süreye ilişkin hesaplama yapılması gerekir.

**Tablo 14: Yapım İşlerinde İş Artışı Nedeniyle Süre Uzatımı Verilenlere Ait Tablo**

Sıra No	İhale Kayıt No	İşin Adı	Sözleşmede İşin Başlama ve Bitiş Tarihi ile Süresi	İş Artışı	İş Artışı Nedeniyle Verilen Süre	İş Artışı Nedeniyle Verilen Sürenin Nasıl Belirlendiği
1	2014/142246	İstinat Duvarı Yapımı	Başlama:15.01.2015 Bitiş:18.11.2015 Süre:300 gün	-----	30 gün	100.Yıl Kültür Merkezinin alt tarafındaki duvarların kayma sebebiyle süre uzatımı verilmiştir.
2	2015/41171	Muhtelif Mahallelerde Tretuvar Yapımı	Başlama:03.06.2015 Bitiş:16.10.2015 Süre:150 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 12 artış olmuş.	60 gün	Yeni düzenlenecek bulvar çalışmalarından dolayı süre uzatımı ve ilave artış verilmiştir.
3	2015/98931	Muhtelif Mahallelerde Beton Bordür Ve Beton Parke Döşenmesi	Başlama:28.09.2015 Bitiş:27.12.2015 Süre:90 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 19 artış olmuş.	-----	Program değişikliği olduğundan işlerin devam edilebilmesi için ilave artış verilmiştir.
4	2014/103390	Muhtelif Mahallelerde Beton Asfalt Asfalt Yama Sathi Kaplama Ve Tretuar	Başlama:23.10.2014 Bitiş:19.06.2015 Süre:240 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 17 artış olmuş.	50 gün	Asfalt programında olmayan yeni yerlerin asfalt programına alınmasından dolayı süre uzatımı ve ilave artış verilmiştir.
5	2015/78042	Muhtelif Mahallelerde Beton Asfalt Asfalt Yama Sathi Kaplama Ve Tretuar	Başlama:07.08.2015 Bitiş:24.11.2015 Süre:110 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 16 artış olmuş.	36 gün	Yeni açılan yollar ve doğalgaz hatların döşenen mahallelerin asfaltlanması için süre uzatımı ve ilave artış verilmiştir.
6	2016/100123	Muhtelif Mahallelerde Beton Asfalt Asfalt Yama Sathi Kaplama Ve Tretuar	Başlama:27.05.2016 Bitiş:23.12.2016 Süre:210 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 8 artış olmuş.	-----	Yeni açılan yollar ve doğalgaz hatların döşenen mahallelerin asfaltlanması için ilave artış verilmiştir.
7	2016/106994	Muhtelif Mahallelerde Tretuvar Yapılması	Başlama:27.05.2016 Bitiş:13.12.2016 Süre:200 gün		40 gün	İşlerin yapılacağı alanlarda doğalgaz hattı geçeceğiinden, program değişikliği yapıldığından işlerin devam edilebilmesi için süre uzatımı verilmiştir.
8	2016/73871	Muhtelif Mahallelerde Beton Parke Ve Beton Bordür Döşenmesi İşi	Başlama:19.04.2016 Bitiş:15.12.2016 Süre:240 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 18 artış olmuş.	-----	Program değişikliği olduğundan işlerin devam edilebilmesi için ilave artış verilmiştir.

9	2016/90037	İstinat Duvarı Yapımı	Başlama:13.05.2016 Bitiş:09.12.2016 Süre:210 gün	Devam Ettiği için ilave artış miktarı kesin hesap sonucunda belirlenecektir.	60 gün	İlimiz Ergenekon mahallesinde bulunan 1048 ada ve 1050 adadan geçen kanalizasyon hattının yerinin acilen değiştirilmesi ve 1047 ada 3 parsel cami önünde yapılacak olan yeni hattın (menfez) yapılıırken yan kısımlarına istinat duvarı yapılması gerekmekte olup yapılacak işlemlerin yapılabilmesi için ve İlimiz bazı mahallelerinde eski olan ,kayma meydana gelecek yerlerde ise istinat duvarı yapılabilmesi için süre uzatımı ve ilave artış verilmiştir.
10	2015/98693	Kemiklidere Taşkın Korumakanalı Yapılması	Başlama:29.09.2015 Bitiş:30.01.2016 Süre:90 gün	Olurda imalatların % 20 keşif artışı dahilinde yapılması denilmiş, fiilen % 20 yapılmıştır.	65 gün	İlave imalat ve Diğer kurumların deplase yapmaları gereken deplaseleri zamanında yapılmadığından ilave süre ve artış verilmiştir.
11	2015/110481	Moloz Taş Duvar Yapılması	Başlama:02.11.2015 Bitiş:30.01.2016 Süre:90 gün	Olurda imalatların % 20 keşif artışı dahilinde yapılması denilmiş, fiilen % 20 yapılmıştır	100 gün	İşin yapılacağı alanda Enerjisaya ait direklerin deplasesi yapılmaması ve deplase yapılmayan direklerin olduğu yerde duvarın güzergahının değişmesi sonucu ilave süre ve Emniyet Müd.,MEDikar Hastanesinin olduğu alanda kaya kırılması teklif cetvelinde olmadığından ilave artış verilmiştir.
12	2016/241307	Moloz Taş Duvar Yapılması	Başlama:26.08.2016 Bitiş:24.10.2016 Süre:60 gün	Olurda imalatların % 20 keşif artışı dahilinde yapılması denilmiş, fiilen % 19 yapılmıştır.	10 gün	Bayır Mah.Yurtiçi kargo eski yeri üst kısımda oluşan heyelan sonucu acil müdahale edilmesi için ilave süre ve artış verilmiştir.
13	2015/41172	Çelik Konstrüksiyon Yaya Köprüsü Ve Asansör Kulesi İnşaatı	Başlama:03.06.2015 Bitiş:10.10.2015 Süre:130 gün	Olurda belli değil. Fiilen % 7,76 artış olmuş.	15 gün	İmalat artışları ve deplase işleri için süre uzatımı ve iş artışı verilmiştir.

**Kamu idaresi cevabında;** 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme kapsamında yaptırılabilir ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 24'üncü maddesinde, "Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülmeleyen durumlar nedeniyle bir artışın" zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareye külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise %20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir" denilmektedir.

Bundan sonra bir işte ilave artışın olması zorunlu olan hallerde işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın , iş artış miktarının , verilecek sürenin tespitinde ilave iş hakkında yapılacak hesaplamalar doğrultusunda ilave iş artışı ve ilave süre verilecektir.

**Sonuç olarak** İş artışı verilmesinde 4735 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesindeki şartların aranması ile ilave imalat artışı ile verilecek süreye ilişkin hesaplamaların yapılması sağlanmalıdır.

**8. EKLER****Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****KARABÜK BELEDİYESİ 2016 YILI BİLANÇOSU**

<b>AKTİFLER</b>		<b>PASİFLER</b>	
	2016(Cari Yıl)		2016(Cari Yıl)
<b>I- DÖNEN VARLIKLAR</b>	<b>36.478.190,34</b>	<b>III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR</b>	<b>49.413.858,32</b>
<b>10 HAZIR DEĞERLER</b>	<b>7.950.999,46</b>	<b>30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR</b>	<b>4.492.849,77</b>
101 ALINAN ÇEKLER HESABI	0,00	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	4.492.849,77
102 BANKA HESABI	654.788.364,00	303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0	<b>32 FAALİYET BORÇLARI</b>	<b>14.579.659,25</b>
105 DÖVİZ HESABI		320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	14.579.659,25
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	1.392.267,46	<b>33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR</b>	<b>6.898.054,53</b>
<b>12 FAALİYET ALACAKLARI</b>	<b>19.560.929,50</b>	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	6.133.793,28



121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	18.509.286,43	333 EMANETLER HESABI	764.261,25
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	996.494,02	<b>36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER</b>	<b>23.411.294,77</b>
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	55.149,05	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI		361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	6.554,40
<b>14 DİĞER ALACAKLAR</b>		362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	4.629.215,88
<b>15 STOKLAR</b>		<b>37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI</b>	<b>32.000,00</b>
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI		372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	32.000,00
<b>16 ÖN ÖDEMELER</b>	<b>334.863,75</b>	<b>38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI</b>	
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI		381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	334.863,75	<b>39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI</b>	

<b>19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR</b>	<b>8.631.397,63</b>	397 SAYIM FAZLALARI HESABI	
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	8.631.397,63		
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		<b>IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR</b>	<b>20.190.808,89</b>
197 SAYIM NOKSANLARI HESABI		<b>40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR</b>	<b>20.190.808,89</b>
		400 BANKA KREDİLERİ HESABI	<b>20.190.808,89</b>
<b>II- DURAN VARLIKLAR</b>	<b>491.658.752,39</b>	<b>43 DİĞER BORÇLAR</b>	
<b>24 MALİ DURAN VARLIKLAR</b>	<b>9.930.486,70</b>	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	9.930.486,70	<b>47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI</b>	
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	
		<b>48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI</b>	
<b>25 MADDİ DURAN VARLIKLAR</b>	<b>476.501.249,19</b>	481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	151.781.941,55		
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	121.754.980,09		
252 BİNALAR HESABI	166.848.688,51	<b>V- ÖZ KAYNAKLAR</b>	<b>458.532.275,52</b>

253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	3.729.734,46	<b>50 NET DEĞER</b>	<b>214.599.314,94</b>
254 TAŞITLAR HESABI	3.414.966,86	500 NET DEĞER HESABI	214.599.314,94
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	1.133.756,41	<b>57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI</b>	<b>155.399.351,38</b>
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-16.938.427,65	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	155.399.351,38
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	44.775.608,96	<b>58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI</b>	
259 YATIRIM AVANSLARI HESABI		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	
<b>26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR</b>	<b>-71686,1</b>	<b>59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI</b>	<b>36.558.361,97</b>
260 HAKLAR HESABI	127.314,25	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	36.558.361,97
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-199.000,35		
<b>29 DİĞER DURAN VARLIKLAR</b>	<b>4772,07</b>		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	4.772,07		
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)			
<b>Aktif Toplam</b>	<b>528.136.942,73</b>	<b>Pasif Toplam</b>	<b>528.136.942,73</b>

AKTİFLER	
	2016(Cari Yıl)
<b>IX- NAZIM HESAPLAR</b>	<b>679.266.119,49</b>
<b>91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI</b>	
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	17.111.720,95
<b>92 TAAHHÜT HESAPLARI</b>	<b>222.210.320,23</b>
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	136.017.036,01
<b>Genel Toplam</b>	<b>1.201.773.947,22</b>

PASİFLER	
	2016(Cari Yıl)
<b>IX- NAZIM HESAPLAR</b>	<b>679.266.119,49</b>
<b>91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI</b>	<b>18.788.624,95</b>
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.676.904,00
<b>92 TAAHHÜT HESAPLARI</b>	<b>222.210.320,23</b>
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	86.272.162,98
<b>Genel Toplam</b>	<b>1.201.773.947,22</b>

## KARABÜK BELEDİYESİ 2016 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesaplar					GİDERİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
	I	II	I	V	V				
						<b>GİDERLER TOPLAMI</b>			
630	1					PERSONEL GİDERLERİ	18.572.249,24	1.062.214,10	17.510.035,14

Hesap Kodu	Yardımcı Hesaplar					GELİRİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
	I	II	I	V	V				
						<b>GELİRLER TOPLAMI</b>			
600	1					VERGİ GELİRLERİ	9.569,75	18.796.769,45	18.787.199,70

630	2				SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.837.248,1 2	0	2.837.248,1 2	600	3				TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	714.589,1 6	32.472.725,7 0	31.758.136,5 4
630	3				MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	41.848.139, 04		41.848.139, 04	600	4				ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	0	160.536,00	160.536,00
630	4				FAİZ GİDERLERİ	917.223,48		917.223,48	600	5				DİĞER GELİRLER	3.254,22	65.744.359,6 4	65.741.105,4 2
630	5				CARİ TRANSFERLER	1.585.801,5 0		1.585.801,5 0	600	6				SERMAYE GELİRLERİ	0	75.734,68	75.734,68
630	6				SERMAYE GİDERLERİ	6.873.820,4 3	1.439.443, 31	5.434.377,1 2									
630	7				SERMAYE TRANSFERLERİ	0,00	0	0,00	600	9				RED VE İADELER (-)	0	205.000,00	205.000,00
630	1 2				GELİRLERİN RET VE İADESİNDEN KAYNAKLANAN	44.469,80		44.469,80									

630	1 3				Amortisman Giderleri	9.992.056,1 7		9.992.056,1 7	600	1 1				Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri			
630	1 4				İlk Madde ve Malzeme Giderleri												
630	2 0				Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler												
					<b>GİDERLER TOPLAMI</b>	<b>82.671.007, 78</b>	<b>2.501.657, 41</b>	<b>80.169.350, 37</b>						<b>GELİRLER TOPLAMI</b>	<b>727.413,1 3</b>	<b>117.455.125, 47</b>	<b>116.727.712, 34</b>
														<b>FAALİYET SONUCU</b>			

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI  
06520 Balgat / ANKARA  
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00  
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr  
<http://www.sayistay.gov.tr>